

RAPORT Z WIZYTACJI
(ocena programowa – profil ogólnoakademicki)

**dokonanej w dniach 29-30 października 2016 r. na kierunku *logistyka*
prowadzonym w ramach obszaru nauk społecznych na poziomie studiów I stopnia
realizowanych w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych
o profilu ogólnoakademickim na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Prawnych
Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach**

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

Przewodniczący: prof. dr hab. Marek Lisiński, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Jerzy Węclawski, ekspert PKA
2. prof. dr hab. Tadeusz Kufel, członek PKA
3. mgr Grzegorz Kołodziej, ekspert PKA ds. wewnętrznego systemu zapewniania jakości
4. Dominik Durański, ekspert PKA ds. studenckich

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Ocena jakości kształcenia na kierunku *logistyka* prowadzonym na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Prawnych Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach odbyła się z inicjatywy Uczelni. Polska Komisja Akredytacyjna, w ramach harmonogramu prac określonego przez Komisję na rok akademicki 2016/2017, uwzględniła wniosek Uczelni o przeprowadzenie oceny. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz pierwszy.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytację poprzedzono zapoznaniem się Zespołu Oceniającego z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Natomiast raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy prac etapowych oraz losowo wybranych dyplomowych wraz z ich recenzjami, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz studentami ocenianego kierunku. Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

**OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY PROGRAMOWEJ DLA KIERUNKÓW
STUDIÓW O PROFILU OGÓLNOAKADEMICKIM**

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	Wyróżniająco	W pełni	Znacząco	Częściowo	Niedostatecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia		X			

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia		X			
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia		X			
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, oraz prowadzenie badań naukowych		X			
5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy		X			
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów		X			

<p>1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.</p> <p>1.1. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia.*</p> <p>1.2. Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian zachodzących w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, z których kierunek się wywodzi, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.</p> <p>1.3 Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.</p> <p>1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego/których kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są także zgodne ze standardami kształcenia określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy, oraz w dalszej edukacji.*</p> <p>1.5 Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonemu dla ocenianego kierunku o profilu ogólnoakademickim.*</p>
--

1.5.1. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy.

1.5.2 Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku.*

1.5.3. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia - co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań, obejmujące podstawowe umiejętności badawcze, takie jak: formułowanie i analiza problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentacja wyników badań, zaś studentom studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich – udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie prac badawczych przez studentów.*

1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.

1.5.5. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć powiązanych z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinie/dziedzinach nauki związanej/związanych z ocenianym kierunkiem więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS.*

1.5.6. Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.*

1.5.7. Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa.*

1.5.8. W przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe, jednostka określa efekty kształcenia i metody ich weryfikacji, oraz zapewnia właściwą organizację praktyk, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do celów i efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku.

1.5.9. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

1.6. Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów. *

1.7. System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.*

1.7.1. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji

społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć.*

1. Ocena – kryterium 1 – w pełni,

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

1.1.

Koncepcja kształcenia na kierunku *logistyka* realizowana przez Wydział Nauk Ekonomicznych i Prawnych Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach jest osadzona w Strategii rozwoju UPH w Siedlcach, która została przyjęta Obwieszczeniem Rektora Uniwersytetu nr 1/2015 z dnia 4 lutego 2015 roku w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu Strategii Rozwoju UPH do roku 2019. Określa ona misję, wizję i cele Uczelni.

W misji Uniwersytetu mocno eksponuje się jakość kształcenia, którą uznaje się za szczególnie istotną jego wartość. Pierwszym składnikiem misji jest „kształcenie studentów – przyszłych elit społecznych i gospodarczych kraju”. Spójne z nią są te elementy wizji Uniwersytetu, w których podkreśla się dążność do budowania aktualnej, dostosowanej do potrzeb rynku pracy oferty kształcenia, charakteryzującej się coraz wyższą jakością i wysoko cenionej przez pracodawców.

Spójne z misją i wizją są cele strategiczne Uczelni, z których drugi „Wysoka jakość kształcenia” dobrze opisuje priorytety rozwoju Uniwersytetu. Obejmuje on kolejno następujące cele cząstkowe:

- Doskonalenie wewnętrznego systemu oceniania i sprawdzania jakości kształcenia,
- Rozwijanie kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich,
- Dostosowanie oferty edukacyjnej do zmieniających się potrzeb edukacyjnych,
- Kształtowanie sylwetki absolwenta,
- Wzmacnianie i utrzymywanie więzi z absolwentami,
- Doskonalenie systemu obsługi studentów.

Analiza celów operacyjnych, które składają się na poszczególne cele cząstkowe upoważnia do stwierdzenia, że dobrze konkretyzują cały dendrogram celów, tworzą spójną całość i są odpowiednią podstawą dla formułowania celów wydziałów, jako podstawowych jednostek organizacyjnych Uczelni.

Koncepcja kształcenia na kierunku *logistyka* realizowana przez Wydział Nauk Ekonomicznych i Prawnych Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach odzwierciedla kluczowe kompetencje Uczelni. W swej strukturze składa się z celów strategicznych Wydziału, wynikających z nich celów operacyjnych i dalej z działań. Dobrze opisuje ją trzeci cel strategiczny: „Dostosowanie oferty edukacyjnej do zmieniających się potrzeb rynku pracy” a w nim następujące działania:

- stałe monitorowanie rynku pracy i ewentualna aktualizacja oferty edukacyjnej (konsulting z lokalnym biznesem, sektorem publicznym),
- wprowadzanie nowej oferty kierunków studiów i studiów podyplomowych, a w szczególności kierunków umacniających pozycję jednostki, jako Wydziału Nauk Ekonomicznych i Prawnych,
- stosowanie nowoczesnych form kształcenia przy wykorzystaniu najnowszych metod i technologii,
- kreowanie marki Wydziału i wizerunku prowadzonych kierunków studiów.

Po analizie Raportu Samooceny, innej przedłożonej przez Uczelnię dokumentacji oraz pozyskanych w toku akredytacji informacji, a także rozmów z Władzami Wydziału i jego interesariuszami zewnętrznymi można stwierdzić, że zadania opisujące realizowaną przez Uczelnię koncepcję kształcenia na kierunku *logistyka* są spójne zarówno z misją, wizją jak i celami strategicznymi Uniwersytetu i Wydziału. Przy jego opracowywaniu koncepcji kształcenia

uwzględniono również analizy rynku pracy oraz analizy programów kształcenia w uczelniach zachodnich, w tym uczelniach partnerskich.

Obecny kształt programów i planów kształcenia na kierunku *logistyka* zakłada, że absolwenci będą wyposażeni w kompetencje odpowiadające potrzebom gospodarki i oczekiwaniom rynku pracy. Wydział szczególną uwagę zwraca na dostosowanie swej oferty kształcenia do potrzeb interesariuszy w taki sposób, aby zapewnić studentom nowoczesne wykształcenie, stwarzające dobre podstawy do wejścia na rynek pracy. Wykorzystuje doświadczenia międzynarodowe uczelni partnerskich. Dotyczy to zwłaszcza potrzeby koncentracji nie tylko na wysokiej jakości kształcenia, ale także na rozwijaniu przede wszystkim wiedzy, postaw a także umiejętności praktycznych pozwalających na szybkie reagowanie na zmiany.

Wydział Nauk Ekonomicznych i Prawnych kształcą swych absolwentów jest otwarty na różne formy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Koncepcja kształcenia dobrze opisuje uwarunkowania sytuacyjne Wydziału oraz przejęte przez Uczelnię i Wydział priorytety jego rozwoju.

1.2

Jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów planuje jego dalszy rozwój poprzez wprowadzenie zmian uwzględniających aktualny dorobek dyscypliny nauk o zarządzaniu oraz potrzeby zmieniającego się rynku pracy. W szczególności zamierza się wprowadzać do programu kształcenia zagadnienia dotyczące wiedzy w zakresie narzędzi informatycznych oraz transportu oraz odpowiadających im kompetencji społecznych i umiejętności. Zamierzenia te, mające swoje oparcie w dorobku naukowym i badawczym pracowników realizujących zajęcia na kierunku *logistyka*, wynikają z podjęcia współpracy z firmami kurierskimi, której efektem ma być wprowadzenie w ramach programu kształcenia specjalności uwzględniającej zarządzanie sieciowe, CRM, proces integracji globalnych łańcuchów dostaw oraz technologii i systemów teleinformatycznych. Wydział przygotowując tę specjalność wychodzi również naprzeciw potrzebom rynkowym dotyczącym realizowania dostawy na żądanie w miejscu i czasie wskazanym przez klienta. Dalsze plany Jednostki związane są z nawiązaniem współpracy z Europejskim Towarzystwem Logistycznym, która ma pozwolić na wydawanie absolwentom certyfikatów potwierdzających ich kompetencje zawodowe na poziomie junior.

Przedstawione przez jednostkę plany rozwoju ocenianego kierunku studiów należy uznać za zasadne z punktu widzenia utrzymywania wysokiego poziomu kształcenia oraz jego dostosowania do potrzeb rynku pracy.

1.3

Zakładane dla ocenianego kierunku efekty przyjęte zostały Uchwałą Senatu UPH nr 28 z dnia 30 maja 2012 roku w sprawie określenia opisu efektów kształcenia dla kierunków studiów prowadzonych w Uniwersytecie Przyrodniczo-Humanistycznym w Siedlcach. Efekty te zostały przyporządkowane do obszaru nauk społecznych, dziedziny nauk ekonomicznych, dyscypliny **nauk o zarządzaniu**. Przyporządkowanie takie jest prawidłowe z punktu widzenia treści merytorycznej przyjętych dla kierunku studiów efektów kształcenia.

1.4.

Kierunkowe efekty kształcenia dla ocenianego kierunku studiów opracowane zostały w oparciu o efekty obszarowe dla nauk społecznych. Dla ocenianego kierunku *logistyka* sformułowanych zostało 16 efektów w zakresie wiedzy, 11 w zakresie umiejętności oraz 7 w zakresie kompetencji społecznych. Efekty te są, zatem odpowiednio rozwinięte. Poszczególne efekty kierunkowe odwołują się w uzasadniony merytorycznie sposób do 1-4 efektów z obszaru nauk społecznych. Zostały uwzględnione przyporządkowania do wszystkich obszarowych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Opracowując efekty kształcenia uwzględniono w niezbędnym zakresie wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne właściwe dla kierunku *logistyka*. Efekty kształcenia uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy i umiejętności w zakresie zarządzania łańcuchem dostaw, rynku usług logistycznych, systemów informatycznych oraz tworzenia centrów logistycznych. Na tej podstawie można stwierdzić, że kierunkowe efekty kształcenia są spójne z efektami obszarowymi.

Podczas wizytacji stwierdzono, iż studenci ocenianego kierunku mają swobodny dostęp do opisu zakładanych efektów kształcenia. Opisy efektów są dostępne na stronie jednostki oraz poprzez platformę USOS. Nauczyciele akademicy przekazują studentom wszystkie niezbędne informacje na pierwszych zajęciach. W opinii studentów kierunku *logistyka* robią to w sposób bardzo przejrzysty. Studenci rozumieją, czym są efekty kształcenia i uważają, iż są one sformułowane w sposób przejrzysty i zrozumiały. Poziom osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia w opinii studentów jest odpowiedni. Nauczyciele akademicy mają realne szanse oceny stopnia ich osiągnięcia. W opinii studentów są oni w przygotowywani do prowadzenia badań naukowych przy wykorzystaniu infrastruktury wydziału oraz wiedzy merytorycznej nauczycieli akademickich.

Absolwenci ocenianego kierunku studiów przygotowujący się do wykonywania zawodu specjalisty *logistyka*. Pozwalają także na nabywanie podstawowych nabywania umiejętności badawczych i przygotowują do dalszych studiów oraz do ustawicznej edukacji. Kompetencje społeczne kształtowane u absolwentów pozwalają im na sprawne poruszanie się na rynku pracy.

1.5

1.5.1. Nie dotyczy ocenianego kierunku studiów

1.5.2

Na ocenianym kierunku studiów prowadzone są dwie specjalności: Zarządzanie procesami logistycznymi oraz *Logistyka* w przedsiębiorstwie. Treści programowe obydwu specjalności są zgodne z kanonem wiedzy kierunku *logistyka*.

Treści programowe realizowane w ramach poszczególnych przedmiotów ujętych w programie kształcenia na ocenianym kierunku studiów są podane w sylabusach przedmiotów. Sylabusy zostały opracowane dla wszystkich przedmiotów, w szczególności dla seminarium dyplomowego i praktyki zawodowej. Dla każdego przedmiotu sformułowano kilkanaście zagadnień odzwierciedlających jego treści programowe. Informacje te, chociaż podane w formie syntetycznej, są wystarczające do określenia zawartości merytorycznej przedmiotu. Są one zgodne z przedmiotowymi efektami kształcenia podanymi w sylabusach. Zastrzeżenia budzi jedynie brak odpowiedniego odzwierciedlenia kierunkowego efektu kształcenia K_U04 (potrafi prognozować zjawiska i procesy społeczne ...z wykorzystaniem standardowych narzędzi w zakresie *logistyki* (z wykorzystaniem ICT) ...), w programie kształcenia. W programie kształcenia nie ma przedmiotu Prognozowanie, ani treści programowe z innych przedmiotów (np. statystyki) nie obejmują w odpowiednim wymiarze zagadnień z zakresu prognozowania.

Sylabusy wskazują literaturę przedmiotu z podziałem na podstawową i dodatkową. Pozycje literatury, podane w odpowiedniej liczbie – po kilka – są prawidłowo dobrane do treści programowych. Są to pozycje podstawowe z poszczególnych zakresów, aktualne i dostępne dla studentów.

Na tej podstawie można stwierdzić, że treści programowe ujęte w programie kształcenia ocenianego kierunku studiów są zgodne z przyjętymi dla niego efektami kształcenia i odzwierciedlają aktualny stan wiedzy z jego zakresu.

1.5.3.

Realizacja założonych dla ocenianego kierunku studiów efektów kształcenia osiągnięta jest z zastosowaniem różnorodnych metod dydaktycznych. Metody te podane są w sylabusie każdego przedmiotu i dostosowane do jego specyfiki. W sylabusach określono je odrębnie dla różnych form zajęć dydaktycznych realizowanych z bezpośrednim udziałem studentów i nauczycieli akademickich - wykładów i ćwiczeń. Dla wykładów, jako najczęściej stosowane metody kształcenia występują: wykład informacyjny, wykład problemowy i wykład konwersatoryjny. Natomiast w ramach ćwiczeń stosowane są najczęściej: dyskusje problemowe, indywidualne i grupowe rozwiązywanie zadań problemowych, analiza problemów z zastosowaniem studium przypadku, praca grupowa – przygotowanie i prezentacja koncepcji projektów, mapowanie i modelowanie procesów logistycznych. Osiągnięcie założonych efektów kształcenia związane jest także z pracą własną studenta. Podstawowym jej elementem jest studiowanie literatury przedmiotu, gromadzenia danych statystycznych i sprawozdawczych, danych rynkowych, przygotowywanie projektów i prezentacji.

Podstawowe umiejętności badawcze studenci nabywają w trakcie seminariów dyplomowych.

W jego ramach studenci nabywają umiejętności z zakresu formułowania i analizy problemów badawczych, doboru metod i narzędzi badawczych, opracowania i prezentacji wyników badań. Określone elementy wiedzy i umiejętności przekazywane są także w ramach innych przedmiotów, a w szczególności w trakcie zajęć z Analizy ekonomicznej procesów logistycznych, Badań rynkowych i marketingowych. Studenci uczą się przeprowadzania analiz, formułowania wniosków, opracowywania problemów badawczych oraz doboru technik i narzędzi badawczych. Należy także wskazać, że studenci ocenianego kierunku mają możliwość rozwijania swoich zainteresowań naukowych i umiejętności badawczych w Kole Naukowym Logistyków. W ramach tej działalności opracowują publikacje naukowe i przygotowują wystąpienia konferencyjne.

Studenci wskazali, iż zajęcia na kierunku *logistyka* prowadzone są w różnych formach. Są to zarówno tradycyjne formy np.: wykład jak i zajęcia, które w większym stopniu angażują studenta, do których można zaliczyć np. ćwiczenia. Studenci mają możliwość podjęcia dyskusji na zadany temat oraz mogą samodzielnie rozwiązywać dane problemy. W opinii tej grupy społeczności akademickiej każda z tych form wymaga od nich nakładu samodzielnej pracy. Studenci pozytywnie odnieśli się do metod kształcenia wykorzystywanych przez nauczycieli akademickich, wskazując, że umożliwiają one osiągnięcie założonych efektów kształcenia. Metody kształcenia można adaptować do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. Studenci już na poziomie studiów I-go stopnia są wdrażani w zagadnienia związane z prowadzeniem badań oraz są w nie, w miarę możliwości jednostki, włączani. Program kształcenia ocenianego kierunku studiów uwzględnia stosowanie metod dydaktycznych pozwalających na realizację zakładanych efektów kształcenia, a w szczególności przygotowywanie studentów do prowadzenia prac badawczych.

1.5.4.

Studia na ocenianym kierunku trwają 3 lata (6 semestrów). Program studiów stacjonarnych przewiduje łącznie 2010 godzin zajęć dydaktycznych, a na studiach niestacjonarnych 1212. Poszczególne przedmioty realizowane są najczęściej w wymiarze 30-60 godzin na studiach stacjonarnych oraz 18-32 na studiach niestacjonarnych. W sylabusach przedmiotów określony jest wymiar godzin nakładu pracy studenta, niezbędnych do zrealizowania założonych efektów kształcenia. Określony dla danego przedmiotu nakład pracy studenta uwzględnia liczbę godzin kontaktowych z nauczycielem akademickim (wykłady, ćwiczenia, konsultacje), godzin niezbędnych do samodzielnego przygotowania się studenta do zajęć prowadzonych w formach aktywnych (projekty, prezentacje, materiały do zajęć), zaliczeń cząstkowych, godzin samodzielnego studiowania wskazanych pozycji literatury i poszukiwania źródeł informacji oraz na przyswojenie materiału wymaganego do uzyskania zaliczenia końcowego bądź złożenia egzaminu. Przyjęto przy tym przelicznik 25 godzinom nakładu czasu pracy studenta na 1 punkt ECTS. Taki łączny wymiar czasu trwania studiów oraz liczby godzin zajęć dydaktycznych i pracy własnej, a w szczególności godzin przewidzianych dla poszczególnych przedmiotów i umożliwia realizację założonych kierunkowych i przedmiotowych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

1.5.5.

Program kształcenia dla ocenianego kierunku studiów przewiduje uzyskanie 180 punktów ECTS. W ramach każdego semestru student uzyskuje 30 punktów ECTS. Został przy tym zastosowany następujący podział punktów ECTS w odniesieniu do grup przedmiotów oraz poszczególnych przedmiotów. Dla przedmiotów wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela i studentów przyjęto 91 punktów na studiach stacjonarnych i 54 na niestacjonarnych. Przedmioty z zakresu nauk podstawowych właściwych dla ocenianego kierunku studiów, do których odnoszą się efekty kształcenia dla tego kierunku, poziomu i profilu kształcenia otrzymały łączną liczbę 110 punktów ECTS. Liczba punktów odnosząca się do poszczególnych przedmiotów w tej grupie od 2 do 5 punktów. Za seminarium dyplomowe studenci otrzymują 10 punktów ECTS. Do zajęć o charakterze praktycznym, w tym zajęć laboratoryjnych, warsztatowych i projektowych oraz technologii informacyjnej przyporządkowano łącznie 19 punktów, a tym dla praktyk zawodowych 4. Za udział w zajęciach niezwiązanych z kierunkiem studiów (zajęcia ogólnouczelniane) student otrzymuje 6 punktów ECTS. Do modułów kształcenia kierunkowego specjalnościowego przypisanych jest 48 punktów. Zajęcia z języka obcego objęte są łączną liczbą 13, a z wychowania fizycznego mają przypisany 1 punkt ECTS.

Jako przedmioty związane z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinach nauki związanych z ocenianym kierunkiem studiów zaliczono na każdej z prowadzonych specjalności po 27 przedmiotów. Należą do nich wybrane przedmioty za zakresu kształcenia podstawowego, kierunkowego i specjalnościowego oraz seminarium dyplomowe. Łącznie przypisanych jest do nich po 101 punktów ECTS.

Punktacja ECTS wprowadzona dla ocenianego kierunku studiów jest zgodna z obowiązującymi w tym zakresie przepisami. Do poszczególnych przedmiotów i ich grup przypisano odpowiednią liczbę punktów ECTS. Odnosi się to w szczególności do grupy przedmiotów związanych z prowadzonymi w uczelni badaniami, dla których udział punktów ECTS w ich ogólnej liczbie dla całego programu kształcenia wynosi 56 proc.

1.5.6.

Program kształcenia na ocenianym kierunku studiów uwzględnia możliwość dokonywania przez studentów wyboru modułu kształcenia specjalnościowego (Zarządzanie procesami logistycznymi lub *Logistyka* w przedsiębiorstwie), dwóch przedmiotów ogólnouczelnianych, seminarium dyplomowego. Elastyczność wyboru zajęć ma również miejsce w odniesieniu do języka obcego, języka obcego specjalistycznego (specjalność Zarządzanie procesami logistycznymi), językowych warsztatów logistycznych (specjalność *Logistyka* w przedsiębiorstwie) i wychowania fizycznego. Tym samym program kształcenia zapewnia elastyczność w doborze zajęć w wymiarze odpowiadającym 54 punktom ECTS, co stanowi 30% liczby punktów wymaganych do osiągnięcia kwalifikacji na kierunku studiów pierwszego stopnia.

Program kształcenia na ocenianym kierunku, w opinii studentów, zapewnia możliwość wyboru przedmiotów. Odbywa się to za pomocą modułów kształcenia kierunkowego (specjalnościowego). Każda z oferowanych specjalności zapewnia to, iż w stosunku do wszystkich realizowanych na studiach zajęć, przedmioty z modułów specjalnościowych realizowane są w wymiarze nie mniejszym niż 30% ogólnej liczby punktów ECTS. Wszystkie zakładane moduły kształcenia kierunkowego z reguły zostają uruchomione. Studenci wskazali jeden przypadek nieuruchomienia specjalności, natomiast związany on był z brakiem chętnych studentów do podjęcia tej specjalności. Dodatkowo studenci mają możliwość wyboru ogólnouczelnianego prowadzonego na różnych jednostkach uczelni.

1.5.7.

Program kształcenia określa formy prowadzenia zajęć. Dla poszczególnych przedmiotów są one ujęte w ich sylabusach. Na studiach stacjonarnych 47 proc. zajęć dydaktycznych ujętych w programie kształcenia realizowanych jest w formie wykładów a 47 proc. w formie ćwiczeń, 3 proc. w formie laboratoriów i 3 proc. seminariów dyplomowych. Natomiast na studiach niestacjonarnych 56 proc. przypada na wykłady a 44 proc. na ćwiczenia i inne formy aktywizujące. Zdecydowana większość przedmiotów jest realizowana z zastosowaniem wykładu i ćwiczeń. Jedyne kilka, w szczególności prawo, socjologia, logika, prowadzone są wyłącznie w formie wykładów. Dla większości przedmiotów liczba godzin wykładu i ćwiczeń jest taka sama.

Organizacja roku akademickiego regulowana jest zarządzeniami Rektora Uniwersytetu. Oparta jest ona na powszechnie stosowanych w krajowym szkolnictwie wyższym zasadach podziału roku na semestry zimowy i letni, a w ich ramach okresy zajęć dydaktycznych, sesji egzaminacyjnych i dni wolnych od zajęć dydaktycznych. Zajęcia na studiach stacjonarnych odbywają się od poniedziałku do piątku z różnym rozkładem godzinowym w trakcie dnia, ale przewagą zajęć w godzinach przedpołudniowych 8.00-16.00. Jedyne niektóre zajęcia ogólnouczelniane odbywają się w godzinach późniejszych. Natomiast zajęcia na studiach niestacjonarnych organizowane są w trakcie zjazdów sobotnio-niedzielných. W zależności od rocznika studiów na ocenianym kierunku organizowanych jest od 8 do 10 zjazdów w semestrze. Zajęcia na studiach niestacjonarnych trwają w soboty i niedziele od godziny 8.00 do 20.00. Pomiędzy zajęciami są w trakcie dnia 2-3 przerwy o wymiarze 30 minut.

Liczebność grup dydaktycznych została określana w Zarządzeniu nr 59/2012 Rektora UPH w Siedlcach z dnia 10 lipca 2012 r. W związku ze stosunkowo niedużą liczebnością roczników studiów (po kilkadziesiąt osób) wykłady odbywają się dla całych roczników, ćwiczenia w grupach liczących 19-31 osób (ich nieco wyższa liczebność dla niektórych grup jest determinowana przez wybór specjalności dokonywany przez studentów), laboratoria w grupach 15-osobowych. Liczebność grup

seminaryjnych jest zbyt duża z punktu widzenia możliwości sprawowania efektywnej opieki nad seminarzystami, gdyż zawiera się w granicach 14-22 osoby.

Przyjęte w opisie programu kształcenia formy realizacji zajęć dydaktycznych są odpowiednio dostosowane do charakteru poszczególnych przedmiotów i stwarzają możliwość osiągnięcia zakładanych dla nich efektów kształcenia niezbędnych dla ukształtowania sylwetki absolwenta poszukiwanego na rynku pracy oraz efektów w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Efekty niezbędne w działalności badawczej osiągane są przede wszystkim w trakcie seminarium dyplomowego. Ich rozwój umożliwiają także ćwiczenia z niektórymi przedmiotami kierunkowymi i specjalnościowymi oraz aktywność studentów w Kole Naukowym Logistyków.

Na ocenianym kierunku studiów nie są prowadzone zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Studenci wskazali, iż organizacja zajęć sprzyja osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia. Opinia jest wypadkową liczebności grup, proporcji pomiędzy poszczególnymi formami prowadzenia zajęć oraz przygotowania infrastruktury jednostki. Poprzez dostosowanie liczebności grup do miejsc w salach i możliwości dydaktycznych nauczyciela akademickiego studenci uważają, iż osiągają w pełni zakładane efekty kształcenia. Harmonogram zajęć zarówno studentów stacjonarnych jak i niestacjonarnych sprzyja zachowaniu higieny umysłu studentów. Umożliwia to koncentrację i aktywny udział studentów w zajęciach.

Program kształcenia pod względem doboru form zajęć, ich organizacji oraz liczebności grup, w których są one prowadzone zapewnia realizację założonych efektów kształcenia.

1.5.8.

Praktyka zawodowa jest integralną częścią programu kształcenia. Przyjęte dla praktyk efekty kształcenia, metody weryfikacji stopnia ich osiągnięcia oraz forma zaliczenia zawarte są w sylabusie. Ustalono dla niej efekty kształcenia w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych. Jej celem sformułowanym w sylabusie jest poznanie przez studenta przebiegu procesów logistycznych w organizacji oraz nabycie wiedzy i umiejętności dotyczących podstawowych zadań logistycznych. Studenci w ramach praktyki powinni także nabyć umiejętności współpracy i współzycia w zespole pracowniczym.

Zasady organizacji, przebiegu i kontroli praktyk określa Regulamin praktyk zawodowych przyjęty przez Radę Wydziału w trybie uchwały. Regulamin ten określa wszystkie elementy niezbędne z punktu widzenia prawidłowego prowadzenia praktyki, a w szczególności ich cele i efekty oraz podstawowe treści programowe, zasady i procedury kontroli przebiegu praktyk, warunki i procedury zaliczania praktyki. Uczelnia wspomaga studentów w odbywaniu praktyki zawodowej. Praktyki odbywają się w oparciu o porozumienia zawierane między UPH w Siedlcach, a jednostką przyjmującą studenta na praktykę. Istotną rolę w zakresie zapewnienia miejsca jej odbywania pełni Ogólnopolskie Stowarzyszenie Międzynarodowych Przewoźników Drogowych i Spedytorów „Podlasie”, z którym Wydział ma podpisane porozumienie o współpracy. Praktyki odbywają się w instytucjach, organizacjach i przedsiębiorstwach, których działalność jest związana z logistyką. W latach 2013-2016 praktyki odbywały się w łącznie 379 firmach i innych podmiotach, których działalność była w większości związana bezpośrednio bądź pośrednio z logistyką. Istnieje możliwość zaliczenia praktyki na podstawie wniosku studenta udokumentowanego wykonywaniem pracy zawodowej bądź prowadzenia własnej działalności gospodarczej, o ile zakres wykonywanych czynności jest zgodny z efektami kształcenia przewidzianymi dla praktyki zawodowej.

Praktyka zawodowa realizowana jest w wymiarze trzech tygodni, jako praktyka ciągła. Studenci powinni zrealizować praktykę w semestrze czwartym, w okresie po zakończeniu zajęć dydaktycznych w semestrze w letnim. Praktyka zaliczana jest w 5 semestrze studiów. Indywidualna dokumentacja dotycząca praktyk zawodowych znajduje się w teczkach osobowych studenta. Obejmuje ona wystąpienie do danej jednostki o przyjęcia na praktykę i jej decyzję w tej sprawie, porozumienie w sprawie organizacji praktyki zawodowej, dziennik praktyk, opinię praktykanta o przebiegu praktyki, opinię opiekuna zakładowego o przebiegu praktyki studenta. Dokumentacja ta jest kompletna i prawidłowo prowadzona.

W kontroli przebiegu praktyk wykorzystywana jest analiza właściwej dokumentacji, telefoniczna weryfikacja obecności studenta w jednostce przyjmującej oraz hospitacje w miejscu

odbywania praktyki. Weryfikacja efektów kształcenia ustalonych dla praktyki zawodowej następuje na podstawie: oceny osoby kierującej praktyką w jednostce przyjmującej, pisemnego sprawozdania studenta w formie dziennika praktyk oraz rozmowy oceniającej przeprowadzonej przez opiekuna praktyk.

W opinii studentów w programie studiów przewidziano obowiązkowe praktyki, dla których zostały określone zakładane efekty kształcenia. Zaliczenia praktyk dokonują koordynatorzy na podstawie dokumentacji z odbytych praktyk oraz rozmowy ze studentem. Weryfikacją miejsc, w których odbywane są praktyki oraz miejsca pracy i stanowiska zajmowanego przez studenta, pod kątem jego zgodności z efektami kształcenia założonymi dla praktyk zajmuje się ww. pracownik. Z perspektywy oceny studenckiej proces odbywania praktyk jest bardzo dobrze zorganizowany. Wszystkie niezbędne informacje, w tym wzory dokumentów są bardzo przejrzyste i udostępnione na stronie internetowej Jednostki. Podczas spotkania z ZO wyrazili pozytywne opinie zarówno w odniesieniu do organizacji praktyk, jak i działalności osób, które z ramienia Jednostki są odpowiedzialne za właściwą organizację, przebieg i rozliczenie praktyki. Jednostka dokonuje hospitacji telefonicznej 20% oraz hospitację osobistą 10% miejsc, w których studenci odbywają praktyki.

Podsumowując należy stwierdzić, że jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów prawidłowo określiła efekty kształcenia dla praktyki zawodowej oraz zapewniła adekwatne metody ich weryfikacji. Praktyki są właściwie zorganizowane a miejsca ich odbywania dostosowane do kierunku studiów.

1.5.9.

Program kształcenia na ocenianym kierunku studiów nie uwzględnia przedmiotów merytorycznych prowadzonych w językach obcych. Ujmuje on jedynie obowiązkowe zajęcia konwersatoryjne z języka obcego w wymiarze 120 godz. na studiach stacjonarnych i 64 godz. na niestacjonarnych. Ponadto kształcenie w zakresie języka obcego specjalistycznego (angielski, niemiecki, rosyjski) ujęte jest w programach obydwu realizowanych na kierunku specjalności (60 godz. studia stacjonarne i 24 godz. niestacjonarne). Studenci mają możliwość uczestniczenia w zajęciach prowadzonych w języku obcym przez nauczycieli uczelni zagranicznych przyjeżdżających w ramach corocznego przedsięwzięcia International Week oraz w ramach programu Erasmus+. W ciągu roku w uczelni wykladało kilku nauczycieli akademickich z zagranicy. Dodatkowo Erasmus+ stwarza możliwości studiowania na uczelniach zagranicznych. W programie wymiany brało udział w ostatnich latach od kilku do kilkunastu studentów i nauczycieli akademickich. Aktualnie Wydział ma podpisane 34 umowy z partnerami zagranicznymi. Kształcenie językowe studentów zagranicznych odbywa się poprzez konsultacje organizowane w zależności od zgłaszanych przez nich potrzeb.

Studenci ocenianego kierunku potwierdzają, że mają możliwość częściowego umiędzynarodowienia swojego procesu kształcenia. W programie studiów przewidziano naukę języka obcego. Do wyboru studenci mają język angielski, niemiecki i rosyjski. Zdaniem studentów poziom prowadzonych zajęć z języków obcych jest wysoki i nie wnieśli uwag w tym zakresie. Studenci wskazali, iż odbywały się pojedyncze wykłady kadry zagranicznej głównie podczas organizowanego „Dnia Międzynarodowego”, na które chętnie uczęszczali. Jednostka jest natomiast przygotowana do przyjmowania studentów zagranicznych oraz stwarza możliwość wyjazdów za granicę swoim studentom.

Na tej podstawie można stwierdzić, że program studiów na ocenianym kierunku studiów w niewielkim zakresie sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, gdyż nie obejmuje zajęć prowadzonych w językach obcych poza nauką języka. Brakuje także oferty kształcenia dla studentów zagranicznych. Natomiast studenci mają możliwość wyjazdów w ramach wymiany zagranicznej oraz udziału w wykładach prowadzonych przez zagranicznych wykładowców.

1.6

1.6.1.

Rekrutacja kandydatów na pierwszy rok studiów oparta jest na uchwałach Senatu Uczelni oraz zarządzeniach Rektora. Uchwała nr 23/2014 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach z dnia 28 maja 2014 r. w sprawie warunków i trybu rekrutacji na poszczególne kierunki studiów w Uniwersytecie Przyrodniczo-Humanistycznym w Siedlcach w roku akademickim

2015/2016 przewiduje, że rekrutacja prowadzona jest przez komisje powoływane przez kierowników jednostek organizacyjnych. Podstawowym warunkiem przejścia na studia pierwszego stopnia jest posiadanie przez kandydata świadectwa dojrzałości uzyskanego w trybie nowej bądź starej matury albo świadectwa maturalnego uzyskanego za granicą. Osoba posiadająca świadectwo maturalne za granicą może ubiegać się o przyjęcie na studia w przypadku, gdy dokument ten jest zalegalizowany lub opatrzony apostille. Podstawę kwalifikacji kandydatów stanowią wyniki egzaminów maturalnych z dwóch, spośród następujących przedmiotów: geografia, historia, język obcy, matematyka, wiedza o społeczeństwie, informatyka. Są to przedmioty istotne dla realizacji programu kształcenia na ocenianym kierunku. W przypadku występowania na świadectwie większej niż wymagana w kwalifikacji liczba przedmiotów, kandydat wskazuje te, które mają być brane pod uwagę w postępowaniu kwalifikacyjnym. Rekrutacja odbywa się na podstawie listy rankingowej układanej na podstawie liczby otrzymanych punktów uzyskanych za oceny ze wskazanych przedmiotów. Od decyzji wydziałowej komisji rekrutacyjnej przysługuje odwołanie do uczelnianej komisji rekrutacyjnej. Limity przyjęć oraz warunki i tryb rekrutacji określają Uchwały Senatu UPH w Siedlcach oraz Zarządzenie Rektora.

W opinii studentów proces rekrutacji studentów na oceniany kierunek jest bardzo przejrzysty. Kompendium bardzo przystępnie opracowanych informacji na temat rekrutacji jest strona internetowa Uczelni. Opisano tam każdy krok rekrutacji z wyszczególnieniem, jakie dokumenty, gdzie i kiedy należy złożyć. Podczas spotkania z ZO studenci podkreślili, że system rekrutacji jest bardzo prosty i przejrzysty, co umożliwia sprawne i skuteczne ubieganie się o przyjęcie na studia. Zasady rekrutacji na oceniany kierunek studiów stwarzają możliwość doboru kandydatów do podjęcia studiów oraz zapewniają równe szanse dla wszystkich kandydatów.

1.6.2.

W Uniwersytecie Przyrodniczo-Humanistycznym w Siedlcach wprowadzono regulacje dotyczące potwierdzania efektów kształcenia – Uchwała Nr 31/2015 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach z dnia 27 maja 2015 r. w sprawie określenia organizacji potwierdzania efektów uczenia się. Uchwała ta określa zasady i warunki potwierdzania efektów uczenia się, tryb potwierdzania efektów uczenia się, dokumentację w zakresie potwierdzania efektów uczenia się, status kandydata po potwierdzeniu efektów uczenia się. Regulacje te są zgodne z obowiązującymi przepisami i umożliwiają właściwą identyfikację efektów uczenia się oraz ich dostosowanie do efektów kształcenia odnoszących się do prowadzonych w Uczelni kierunków studiów.

W odniesieniu do ocenianego kierunku studiów nie przeprowadzono dotychczas procedur związanych z potwierdzaniem efektów kształcenia.

1.7.

1.7.1.

Metody sprawdzania i oceniania realizacji efektów przyjętych dla ocenianego kierunku studiów zostały określone w sylabusach przedmiotów. Do najczęściej stosowanych należą: egzaminy, kolokwia, prace projektowe, indywidualne zadania problemowe oraz prezentacje. Wymienione metody są odpowiednio dobrane do charakteru przedmiotów i w związku z tym pozwalają na ocenę efektów w zakresie wiedzy i umiejętności nabywanych w procesie kształcenia. Weryfikacja kompetencji społecznych odbywa się poprzez ocenę prac zespołowych (projektów i zadań problemowych) oraz ocenę aktywności studenta na zajęciach. Ocena realizacji efektów kształcenia dokonywana jest na bieżąco w trakcie zajęć dydaktycznych prowadzonych w formach aktywizujących, poprzez ocenę wyników przejściowych prac kontrolnych oraz zaliczenia i egzaminy końcowe. Weryfikacji podlegają także efekty kształcenia w zakresie języka obcego. Taka organizacja systemu oceny skłania do systematycznej nauki i pozwala na ocenę stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia w na poszczególnych etapach procesu kształcenia. Analiza struktury ocen z ostatniej sesji egzaminacyjnej i egzaminu dyplomowego na ocenianym kierunku studiów wskazuje, że ich rozkład jest zbliżony do rozkładu normalnego. W sesji egzaminacyjnej oceny niedostateczny otrzymało 3,78% studentów, oceny dostateczny 20,80%, oceny dostateczny plus 16,57%, oceny dobry 24,08%, dobry plus 10,61% a oceny bardzo dobry 24,16%. Natomiast na egzaminie dyplomowym rozkład ocen był odpowiednio następujący: 8,22%, 4,79%, 59,59%, 2,74% i 24,66%. Można

zauważyć, że jedynie udział ocen bardzo dobry był w obydwu przypadkach zawyżony. Realizacja efektów kształcenia przyjętych dla praktyki zawodowej dokonywana jest w oparciu o opinię jej opiekuna i sprawozdanie przygotowywane przez studenta. Umiejętności prowadzenia badań naukowych (dobór metod i technik badawczych, umiejętność analizy informacji i przygotowania ich opracowania oraz sformułowania wniosków) weryfikowane są poprzez ocenę przebiegu seminarium dyplomowego i pracy licencjackiej. Egzamin dyplomowy obejmuje zagadnienia odnoszące się do efektów w zakresie wiedzy.

W opinii studentów wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne są weryfikowane z wykorzystaniem różnych metod. Zaliczyć do nich można m.in. testy, kolokwia i egzaminy. Uważają, że stosowane metody weryfikacji poziomu osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia są odpowiednie. W ich opinii każda z zastosowanych metod wymaga od studenta nakładu samodzielnej pracy. Proces dyplomowania jest dla studentów przejrzysty i zrozumiały. Studenci są zaznajamiani z nim w trakcie studiów i szerzej podczas seminarium dyplomowego. Weryfikacją osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia w odniesieniu do praktyk zajmują się koordynatorzy, którzy zostali powołani przez jednostkę.

Stosowany na ocenianym kierunku studiów system weryfikacji efektów kształcenia wspomaga efektywność procesu uczenia się studentów i umożliwia ocenę stopnia realizacji założonych efektów kształcenia na każdym z etapów procesu kształcenia.

1.7.2.

System weryfikacji efektów kształcenia stosowany w Uczelni oparty jest na Regulaminie studiów wprowadzonym Uchwałą nr 23/2015 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach z dnia 29 kwietnia 2015 r. w sprawie regulaminu studiów. Przepisy Regulaminu przewidują w szczególności, że obecność na zajęciach jest obowiązkowa. Zasady weryfikacji i oceny stopnia osiągnięcia efektów kształcenia z danego przedmiotu określa jego koordynator w sylabusie przedmiotowym. Informacje na ten temat przekazywane są studentom w trakcie zajęć. Sylabusy przedmiotowe udostępniane są na stronie internetowej Instytutu prowadzącego kierunek studiów. Student jest zobowiązany przystąpić do sprawdzianu wiedzy i umiejętności w określonym terminie wyznaczonym przez uczelnię. Okresem zaliczeniowym w Uczelni jest semestr. W sesji egzaminacyjnej ustalane są trzy terminy egzaminu z danego przedmiotu. Warunkiem zaliczenia semestru jest uzyskanie ocen pozytywnych ze wszystkich przewidzianych dla danego semestru egzaminów i zaliczeń oraz uzyskanie 30 punktów ECTS. Przy egzaminach i zaliczeniach stosuje się sześciostopniową skalę ocen: bardzo dobry (5,0) dobry plus (4,5), dobry (4), dostateczny plus (3,5), dostateczny (3,0), niedostateczny (2,0). Oceny z wszystkich zaliczeń i egzaminów są dostępne dla studentów w systemie USOS i wpisywane są do karty egzaminacyjnej. W przypadku braku zaliczenia przedmiotu Dziekan: kieruje studenta na powtarzanie semestru, przyznaje tzw. wpis warunkowy na kolejny semestr lub skreśla z listy studentów.

Wymogiem ukończenia studiów na ocenianym kierunku jest uzyskanie pozytywnych ocen ze wszystkich egzaminów i zaliczeń przewidzianych w planie studiów oraz złożenie i obrona pracy dyplomowej oraz zdanie egzaminu dyplomowego na zasadach określonych w przepisach Szkoły.

Ogólne zasady związane z procesem dyplomowania zostały określone w Regulaminie studiów. Praca dyplomowa przygotowywana jest pod kierunkiem nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł profesora lub stopień doktora habilitowanego lub doktora. Praca ta musi być samodzielnym opracowaniem określonego zagadnienia naukowego prezentującym wiedzę i umiejętności studenta związane z danym kierunkiem studiów, poziomem i profilem kształcenia oraz umiejętności samodzielnego analizowania zjawisk i wyciągania wniosków. Pracę dyplomową ocenia promotor i recenzent. Uczelnia nie określiła w dalszych aktach wewnętrznych bardziej szczegółowych zasad i procedur związanych z procesem dyplomowania. W drodze zarządzenia Rektora określono jedynie warunki techniczne, jakim powinna odpowiadać praca dyplomowa i zasady ich archiwizacji.

Analiza tematyki prac dyplomowych za lata 2014-2016 wskazuje, że zdecydowana większość jest zgodna z kierunkiem studiów. Incydentalnie na seminarium pojawiają się pojedyncze tematy z innego zakresu niż *logistyka* (np. Gospodarka finansowa nadleśnictwa, Analiza procesów produkcyjnych w uprawie pieczarek, Promocja produktów bankowych, Gospodarka finansowa gminy). Stwierdzono jednak, że na jednym z seminariów dyplomowych na 15 tematów prac dyplomowych jedynie dwa dotyczyły logistyki a pozostałe marketingu. Seminarium to prowadzone

jest przez nauczyciela akademickiego posiadającego dorobek naukowy i realizującego zajęcia dydaktyczne z zakresu marketingu.

Egzamin dyplomowy przeprowadza komisja w składzie: przewodniczący (dziekan bądź osoba przez niego upoważniona), promotor i recenzent. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym. Treści pytań zadawanych na egzaminie zatwierdzone są przez Radę Wydziału. Obejmują one 30 pytań z zakresu treści podstawowych i kierunkowych oraz po 20 pytań dla każdej specjalności. Ostateczną ocenę ze studiów ustala się, jako sumę średnich ocen ze studiów (waga $\frac{1}{2}$), z egzaminu dyplomowego (waga $\frac{1}{4}$) oraz z pracy dyplomowej (waga $\frac{1}{4}$). Prowadzi to do uwzględniania w zbyt małym stopniu ocen uzyskanych w trakcie studiów, a w nadmiernie dużym oceny pracy dyplomowej a przede wszystkim odpowiedzi na trzy pytania na egzaminie dyplomowym.

Przyjęty przez jednostkę system sprawdzania osiągania zakładanych efektów kształcenia, według studentów, wynika ze szczegółowych zasad odnoszących się do modułów oraz regulaminu studiów w UPH w Siedlcach. Jest on dostępny na stronie internetowej uczelni. W ocenie studentów są oni oceniani obiektywnie. Informacje o osiągniętych wynikach są przez nauczycieli akademickich przekazywane bezpośrednio lub za pośrednictwem starosty. Sposób zaliczenia zostaje określony na pierwszych zajęciach przez nauczyciela akademickiego i jest konsekwentnie realizowany.

Tak skonstruowany system sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest w pełni przejrzysty. Umożliwia właściwe sprawdzenie i ocenienie stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.

3. Uzasadnienie

Program kształcenia na kierunku *logistyka* jest zgodny z misją, wizją i strategią UPH. Przy jego opracowywaniu uwzględniono również analizy rynku pracy oraz programy kształcenia w uczelniach zachodnich, w tym uczelniach partnerskich. Koncepcja kształcenia i realizacja programu kształcenia umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Kierunek studiów został prawidłowo przyporządkowany do obszaru kształcenia, dziedziny nauki i dyscyplin naukowych. Efekty kształcenia są spójne z efektami kształcenia dla obszaru kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego kierunku ten został przyporządkowany. Efekty przedmiotowe zostały sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. Efekty kształcenia uwzględniają zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Treści programowe są odpowiednio rozwinięte i zgodne z przyjętymi dla przedmiotu efektami kształcenia. Uwzględniają one aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku. Metody kształcenia stosowane w ramach poszczególnych przedmiotów umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Przewidziany w programie czas trwania studiów jest wystarczający dla realizacji treści programowych oraz osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Punktacja ECTS jest zgodna z przepisami prawa a program kształcenia zapewnia elastyczność w doborze modułów kształcenia. Formy zajęć dydaktycznych, ich organizacja oraz proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. W programie kształcenia uwzględniono praktykę zawodową i zapewniono właściwą organizację praktyk. Program kształcenia w nie zapewnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia.

Stosowane w jednostce zasady i procedury rekrutacji oparte na jakościowej selekcji kandydatów zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia. W Uczelni określono zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się, które umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. Metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są właściwie dobrane i pozwalają na weryfikację zakładanych efektów kształcenia. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.

4. Zalecenia

- 1) Włączyć do programu kształcenia przedmiot Prognozowanie.
- 2) Podjąć działania zmierzające do umiędzynarodowienia procesu kształcenia, w szczególności poprzez prowadzenie zajęć w językach obcych.

- 3) W ramach monitorowania jakości procesu kształcenia zwrócić uwagę na pełne dostosowanie tematów prac dyplomowych do kierunku studiów.
- 4) W ramach monitorowania jakości procesu kształcenia zwrócić uwagę na dobór recenzentów pod względem ich specjalności naukowych do tematyki recenzowanych prac dyplomowych
- 5) W ramach monitorowania jakości procesu kształcenia zwrócić uwagę kompletność ocen prac dyplomowych dokonywanych przez recenzentów w celu wyeliminowania ocen zbyt ogólnikowych, a szczególności w odniesieniu do oceny merytorycznej pracy.

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia

2.1 Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy-zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku.*

2.2 Dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do prowadzenia zajęć w tej formie.*

2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

2.4 Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie obszaru/obszarów wiedzy, odpowiadającego/odpowiadających obszarowi/obszaram kształcenia, do którego/których został przyporządkowany kierunek, a także w dziedzinie/dziedzinach nauki oraz dyscyplinie/dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.*

2.5 Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz w jego realizacji.

1. Ocena – kryterium 2 – **w pełni**,

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

2.1

Uczelnia zgłosiła do minimum kadrowego wizytowanego kierunku osiemnastu nauczycieli akademickich, w tym: ośmiu z grupy samodzielnych nauczycieli akademickich (trzech profesorów i pięciu doktorów habilitowanych) oraz dziesięć osób ze stopniem naukowym doktora.

W tezkach osobowych znajdują się dokumenty potwierdzające posiadanie tytułów oraz stopni naukowych przez nauczycieli akademickich zgłoszonych do minimum kadrowego. Uczelnia zaliczyła do minimum kadrowego nauczycieli akademickich zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy na podstawie złożonych przez nich oświadczeń, o których mowa w art. 112a ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Analiza obciążenia dydaktycznego pozwala na uznanie, iż wszystkie osoby spełniają warunki określone w § 13 ust. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia. Żadna z osób nie przekroczyła limitu minimów kadrowych określonego w art. 112a ust. 1-2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Informacje dotyczące minimum kadrowego wizytowanego kierunku studiów zostały zweryfikowane w zintegrowanym systemie informacji o nauce i szkolnictwie wyższym POL-on.

Oceniany kierunek *logistyka* został przyporządkowany do obszaru nauk społecznych,

dziedziny nauk ekonomicznych, dyscyplina: nauki o zarządzaniu. Wszystkie zgłoszone osoby zostały zaliczone do minimum kadrowego kierunku. Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe (18 osób), do liczby studentów kierunku (416 studentów) powinien spełniać wymagania określone w § 17 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia określonego w poz. 4 Załącznika nr 1 raportu. Stosunek ten wynosi 1: 23 - przy obowiązującym nie mniejszym niż 1: 60 – dla kierunków studiów w obszarze nauk społecznych, zatem wymagania w tym zakresie zostały spełnione.

2.2

Zajęcia na ocenianym kierunku prowadzi zajęcia 63 nauczycieli, w tym 15 samodzielnych pracowników nauki, 29 doktorów i 18 magistrów posiadających znaczne doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz zajęć dydaktycznych. Dorobek naukowy nauczycieli jest adekwatny do zakładanych efektów oraz treści ujętych w programie kształcenia. Badania obejmują problematykę ściśle powiązaną z realizowanymi na kierunku przedmiotami – z przedmiotów tego typu student uzyskuje łącznie 101 pkt ECTS. W latach 2013 – 2016 pracownicy Wydziału opublikowali 7 artykułów z listy A oraz ponad 160 artykułów z listy B, 12 monografii, 178 rozdziałów w monografiach oraz 152 prace popularnonaukowe. Kompetencje dydaktyczne nauczycieli prowadzących zajęcia na kierunku *Logistyka* znajdują potwierdzenie w wynikach hospitacji, ocen pracowniczych oraz wyników anonimowych badań ankietowych wśród studentów.

2.3

Prowadzona polityka kadrowa promuje aktywność naukową (osiąganie stopni i tytułów naukowych, publikowanie dorobku naukowego, uczestnictwo w konferencjach, sympozjach i seminariach), podnoszenie kompetencji dydaktycznych i wysoką jakość zajęć dydaktycznych oraz działalność organizacyjną. Jednostka oferuje pracownikom zdobywanie doświadczeń na uczelniach zagranicznych. Wydział ma podpisanych 6 umów o współpracy z ośrodkami zagranicznymi oraz 34 umowy w ramach programu Erasmus+. Wszystkie elementy aktywności pracownika ujęte są w ankiecie okresowej oceny nauczyciela akademickiego. Wynik oceny uwzględniany jest w polityce płacowej. Zatrudnianie pracowników nowych odbywa się w trybie konkursów, których warunki określają kryteria adekwatne do obsadzanego stanowiska. Prowadzona polityka kadrowa znajduje potwierdzenie w rosnących wskaźnikach aktywności nauczycieli akademickich.

2.4

Jednostka prowadzi badania naukowe mieszące się w obszarze nauk społecznych, w dziedzinie nauk ekonomicznych, to jest w obszarze, dziedzinie i dyscyplinie, do których odnoszą się efekty kształcenia przyjęte dla ocenianego kierunku. Badania naukowe w 2013 roku w ocenie parametrycznej pozwoliły uzyskać przez Wydział Nauk Ekonomicznych i Prawnych **kategorię B**.

Badania obejmują między innymi problematykę systemów wspomaganie działalności logistycznej, działalności centrów logistycznych w Polsce, warunków efektywnego funkcjonowania jednostek organizacyjnych, zintegrowanych systemów zarządzania, wykorzystania narzędzi wspomagających zarządzanie marketingowe, czynników funkcjonowania i rozwoju przedsiębiorstw lokalnych, zarządzania środowiskiem i jego ochroną, absorpcji funduszy unijnych oraz procesu doboru pracowników i zarządzania kompetencjami kadr

2.5

Wyniki prowadzonych badań są uwzględniane w treściach programowych przedmiotów ujętych w programie kształcenia ocenianego kierunku. Rezultaty badań są przekazywane na zajęciach dla wielu przedmiotów kierunkowych (m.in. z Logistyki produkcji, Logistyki dystrybucji, Logistyki zaopatrzenia, Systemów informatycznych w logistyce, Projektowania procesów, Zarządzania) oraz przedmiotów w obydwu modułach kształcenia specjalnościowego (m.in. z Centrów logistycznych, Zarządzania zapasami na specjalności Zarządzanie procesami logistycznymi oraz Analizie rynku i konkurencji oraz Analizie ekonomicznej procesów logistycznych w przedsiębiorstwie na specjalności *Logistyka* w przedsiębiorstwie). Doświadczenie pracowników w zakresie prowadzenia badań, w tym metod gromadzenia informacji pierwotnej i wtórnej oraz metod analizy i indukcji, jest przekazywane studentom realizującym prace dyplomowe.

3. Uzasadnienie

Minimum kadrowe dla kierunku ekonomia: studia I stopnia jest spełnione. Do minimum kadrowego zaliczono 18 osób posiadających dorobek naukowy zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy, do którego odnoszą się efekty kształcenia określone dla wizytowanego kierunku. Zajęcia są właściwie przyporządkowane do specjalności naukowych reprezentowanych przez kadre. Rekrutacja kadry i prowadzona polityka kadrowa sprzyja rozwojowi naukowemu oraz rozwojowi umiejętności dydaktycznych nauczycieli akademickich. Jednostka prowadzi badania, które stanowią podstawę do wzbogacania oferty dydaktycznej i doskonalenia programu kształcenia, a także procesu osiągania zakładanych efektów kształcenia.

4. Zalecenia

Intensyfikacja procesu umiędzynarodowienia kształcenia poprzez prowadzenie zajęć przez wykładowców z zagranicznych uczelni, zapewnienie studentom możliwości wyboru wykładu w języku obcym, jak i bardziej skuteczne niż dotychczas motywowanie studentów do udziału w programach Erasmus.

3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia

3.1 Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, w przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku praktyki te zostały uwzględnione.*

3.2 W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem.*

1. Ocena – kryterium 3 – **w pełni**,

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

3.1

Wydział Nauk Ekonomicznych i Prawnych Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach współpracuje z otoczeniem społecznym i gospodarczym. Jest to możliwe dzięki licznym, zróżnicowanym formom współpracy podejmowanym z lokalnym biznesem i jednostkami publicznymi. Uniwersytet na mocy porozumień, sformalizował współpracę z 10 podmiotami zewnętrznymi. Takie umowy o współpracy dotyczą:

- Wschodniej Izby Gospodarczej z siedzibą w Siedlcach,
- Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Międzynarodowych Przewoźników Drogowych i Spedytorów „Podlasie” z siedzibą w Siedlcach,
- Centrum Medyczno-Diagnostycznego Spółka z o. o., z siedzibą w Siedlcach,
- Urzędu Dozoru Technicznego, z siedzibą w Warszawie,
- Wojskowego Instytutu Techniki Pancernej i Samochodowej, z siedzibą w Sulejówku k. Warszawy,
- ASAJ Sp. z o. o., z siedzibą w Siedlcach,
- Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w Siedlcach, z siedzibą w Siedlcach,
- Gminą Siedlce, z siedzibą w Siedlcach,
- Gmina Wiśniew, z siedzibą w Wiśniewie,
- Sokołów-Logistyka Sp. z o. o. z siedzibą w Sokołowie Podlaskim.

Porozumienia te określają szerokie spektrum współpracy pomiędzy Uniwersytetem, w tym także Wydziałem, a podmiotami otoczenia społeczno- gospodarczego.

Niezależnie od tego Wydział Nauk Ekonomicznych i Prawnych realizuje stałą współpracę z interesariuszami zewnętrznymi w ramach realizacji programu kształcenia na kierunku *logistyka*. Należą do nich, oprócz wymienionych wyżej, takie podmioty jak: Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska

w Siedlcach, Ciechanowska Spółdzielnia Mleczarska w Siedlcach, Jastrzębski S.A. Dealer marki Opel i Chevrolet w Siedlcach, Bud Mat AUTO Salon wielomarkowy, Er-trans, Firma transportowa Soleks, Przedsiębiorstwo Transportowe Sokołów – *Logistyka*, Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Siedlcach, ATERIS S.A. Poznań, Astra *Logistyka* spółka z o. o., Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej spółka z o. o. w Białej Podlaskiej, Agnes spółka z o. o., Urząd Dozoru Technicznego w Warszawie Oddział w Siedlcach oraz Drosed S.A.

W ramach tej współpracy opiniowane były efekty kształcenia, weryfikowany i oceniany jest także stopień ich realizacji. Przedmiotem dyskusji były również zmiany w planach i programach studiów, także związane z planowanym przejściem na profil praktyczny na kierunku *logistyka*, organizacją praktyk studenckich i rolą opiekuna. Z informacji pozyskanych przez ZO PKA wynika, że rezultatem takiej współpracy były także zmiany treści programowych w sylabusach z następujących przedmiotów: Zarządzanie zasobami ludzkimi, Negocjacje w biznesie, Socjologia, Zarządzanie wiedzą, Etyka zawodowa, Marketing, Zarządzanie relacjami z klientem, Zarządzanie kapitałem intelektualnym. Przedstawiciele pracodawców brali także udział w seminariach i konferencjach Koła Naukowego Logistyków, udostępniali profesjonalne oprogramowanie wykorzystywane w realizacji zajęć dydaktycznych na kierunku *logistyka*, organizowali wyjazdowe zajęcia warsztatowe do szeregu podmiotów gospodarczych.

Należy także zauważyć, na co zwracali uwagę członkowie kierownictwa Wydziału, że istotne informacje dotyczące analizy, oceny i doskonalenia koncepcji kształcenia na kierunku *logistyka*, szczególnie te, które dotyczą umiejętności praktycznych studentów były pozyskiwane poprzez nieformalne kontakty nauczycieli z interesariuszami zewnętrznymi.

ZO spotkał się także z przedstawicielami pracodawców. Na podstawie informacji pozyskanych w jego toku można stwierdzić, że współpraca przynosi korzyści zarówno Wydziałowi, szczególnie jego studentom Uczelni, jak i podmiotem z nim współpracującym. Władze Szkoły i to potwierdzono także w dyskusji, korzystają z opinii pracodawców dotyczących także doskonalenia deklarowanych i realizowanych efektów kształcenia, rozwoju programów i planów studiów oraz organizacji praktyk studenckich. Pracodawcy wskazywali na bardzo dobrą komunikację pomiędzy obiema stronami. Potwierdzili duży, jeszcze nie do końca wykorzystywany w praktyce, potencjał takiej współpracy.

Podsumowując można stwierdzić, że współpraca z interesariuszami zewnętrznymi ma wieloaspektowy charakter, jest w istotnej części sformalizowana, przynosi obopólną korzyść i dobrze rokuje na przyszłość. Niesie w sobie duży jeszcze nie do końca wykorzystany potencjał.

3.2

Jednostka nie prowadzi studiów we współpracy bądź z udziałem podmiotów zewnętrznych.

3. Uzasadnienie

Wydział Nauk Ekonomicznych i Prawnych Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach prowadzący oceniany kierunek studiów w szerokim zakresie prowadzi współpracę z podmiotami otoczenia społeczno – gospodarczego. Pracodawcy opiniują, weryfikują i oceniają stopień realizacji deklarowanych efektów kształcenia, współdziałają w zakresie organizacji praktyk studenckich. Dzięki tej współpracy skorygowano treści programowe w szeregu sylabusach. Pracodawcy udostępniali profesjonalne oprogramowanie wykorzystywane w realizacji zajęć i organizowali wyjazdowe zajęcia warsztatowe do szeregu podmiotów gospodarczych. Byli także istotnymi konsultantami weryfikującymi umiejętności praktyczne studentów.

4. Zalecenia

Brak zaleceń.

4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólniakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzenie badań naukowych

4.1 Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów badawczych ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, tj. liczby

studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Jednostka zapewnia studentom dostęp do laboratoriów w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów oraz udziału w badaniach.*

4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki.*

4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwi studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów

1. Ocena – kryterium 1 – **w pełni**,

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

4.1

Baza lokalowa Wydziału umiejscowiona jest w budynkach przy ul. Bema 1 oraz przy ul. Żytniej 17/19. Proces dydaktyczny realizowany w ramach prowadzonych przez Wydział kierunków odbywa się również w salach wykładowych na Wydziale Nauk Ścisłych (ul. 3 Maja 54) oraz na Wydziale Przyrodniczym (ul. Prusa 12 i 14), czyli w budynkach uczelnianych położonych w bliskiej odległości względem siebie. W jednym z tych budynków znajdują się pomieszczenia administracyjne Instytutu Zarządzania i Marketingu prowadzącego kierunek *logistyka* oraz Dziekanat Wydziału. Wydział dysponuje łącznie 19 salami dydaktycznymi. Wszystkie sale wyposażone są w sprzęt audiowizualny oraz zestawy komputerowe. W 6 salach dydaktycznych z liczbą miejsc powyżej 50 realizowane są głównie wykłady. Ćwiczenia audytoryjne i seminaria prowadzone są w salach o liczbie miejsc siedzących od 30 do 38. Zajęcia laboratoryjne ujęte w programie kształcenia ocenianego kierunku (Systemy informatyczne w logistyce, E – *Logistyka*, Przepływ informacji w logistyce) odbywają się w sali wyposażonej w 16 zestawów komputerowych.

Ćwiczenia z przedmiotu Technologia informacyjna prowadzone są w pracowniach komputerowych Wydziału Nauk Ścisłych. W realizacji niektórych treści programowych ćwiczenia konwersatoryjne oraz seminaria mogą być również organizowane w sali pracy zespołowej Biblioteki Głównej. W trakcie tych zajęć istnieje możliwość korzystania z materiałów bibliotecznych udostępnianych w Czytelni Ogólnej, Czytelni Wydawnictw Ciągłych i Czytelni Zbiorów Specjalnych. Infrastruktura dydaktyczna Wydziału jest w pełni dostosowana do liczby studentów oraz rodzaju ujętych w programie kształcenia zajęć dydaktycznych (wykłady, ćwiczenia konwersatoryjne, seminaria, laboratoria komputerowe).

W opinii studentów baza dydaktyczna jest wyróżniająco dostosowana do potrzeb nauczania. Sale dobrane są w sposób właściwy do liczby osób w grupach. Nie było przypadków, aby w sali zabrakło miejsca dla studentów. Sale są komfortowe zarówno dla studentów, jak i nauczycieli akademickich. Zapewniono w nich wysoki komfort przebywania i kształcenia w tym m.in. poprzez odpowiednie oświetlenie oraz ogrzanie. Budynek jednostki objęty jest siecią radiową WiFi umożliwiającą łączność z Internetem przy pomocy urządzeń mobilnych. Z punktu widzenia studentów infrastruktura jest w pełni adekwatna do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku.

4.2

Zbiory Biblioteki Głównej obejmują ponad 420 tys. książek, 25 tys. woluminów czasopism oraz ponad 43 tys. licencjonowanych zasobów elektronicznych. Zbiory te są adekwatne do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku. Spośród czasopism istotnych dla kierunku *logistyka* wymienić należy: *Logistyka*, *Logistyka* a Jakość, *Logistyka* produkcji, *Gospodarka Materiałowa* i *Logistyka*. W ramach licencji krajowych Biblioteka udostępnia bazy danych Wirtualnej Biblioteki Nauki. Ponadto posiada przegląd bibliograficzny czasopiśmiennictwa ekonomicznego ukazującego się od 1994 roku. Studenci mają także zapewnioną możliwość korzystania z e-książek udostępnionych w serwisie IBUK

LIBRA. Dostęp do zasobów elektronicznych z komputerów domowych odbywa się poprzez Open Virtual Private Network.

Według studentów Uczelnia zapewnia studentom wizytowanego kierunku dostęp do zasobów bibliotecznych. Mają oni do dyspozycji Bibliotekę Uniwersytetu Przyrodniczo- Humanistycznego w Siedlcach. Biblioteka ta prowadzi swoją działalność w bardzo dobrych warunkach lokalowych oraz w godzinnych odpowiadających potrzebom studentów. W ocenie studentów zasoby biblioteczne są dostosowane do wymagań literaturowych zawartych w kartach przedmiotów. Wypożyczanie zbiorów może się odbywać również przy wykorzystaniu bardzo przejrzystego i intuicyjnego systemu informatycznego. Studenci zwrócili uwagę, iż występują przejściowe problemy z dostępem do woluminów jednak występuje głównie podczas przygotowywania się studentów do zaliczeń i egzaminów. Mają możliwość wniesienia propozycji w zakresie zakupywanych woluminów poprzez specjalnie przygotowaną do tego celu skrzynkę. Kierownictwo Biblioteki sugeruje się składanymi propozycjami podczas uzupełniania i poszerzania księgozbioru. System wypożyczania książek działa poprawnie. Studenci mają również dostęp do zasobów Wirtualnej Biblioteki Nauki.

4.3

Na ocenianym kierunku nie prowadzi się zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Studenci podczas spotkania z ZO uznali, iż nie widzą potrzeby wprowadzenia tego rodzaju kształcenia.

3. Uzasadnienie

Wydział dysponuje infrastrukturą umożliwiającą realizację programu kształcenia, osiągnięcie przyjętych w programie studiów efektów oraz prowadzenie badań naukowych w dziedzinie i dyscyplinie, do których przyporządkowany został oceniany kierunek. Bardzo ważną rolę w tym zakresie odgrywa Biblioteka Główna UPH. W jej tradycyjnych zbiorach znajduje się ponad 420 tys. książek, 626 tytuły czasopism bieżących, które stanowią ponad 25 tys. woluminów czasopism. Zasoby elektroniczne obejmują 73 bazy danych, 6400 czasopism elektronicznych, 34408 książek elektronicznych oraz 2182 innych zbiorów elektronicznych. W ramach licencji krajowych Biblioteka oferuje dostęp do baz danych Wirtualnej Biblioteki Nauki. Czytelnicy mogą korzystać z Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych *Academica*, Wyszukiwarki EBESCO Discovery Service, listy czasopism A to Z.

Z punktu widzenia studentów jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Biblioteka jest przystosowana do potrzeb studentów. Literatura zakładana w kartach przedmiotów dostępna jest w zbiorach biblioteki. Stwarzane przez Jednostkę możliwości dostępu do zasobów elektronicznych są adekwatne do potrzeb studentów.

4. Zalecenia

Brak.

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy

5.1 Pomoc naukowa, dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów, poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności badawczych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość jednostka zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach.*

5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową i międzynarodową oraz nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym.*

5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, w szczególności, współpracując z instytucjami działającymi na tym rynku.*

5.4 Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach naukowych.

5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

1. Ocena – kryterium 5 – **w pełni**,

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

5.1

Prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku nauczyciele akademicy są dostępni podczas wyznaczonych konsultacji, których terminy i godziny są dostosowane do potrzeb studentów. Dodatkowo studenci wskazali, iż istnieje możliwość skontaktowania się z nauczycielami akademickimi przy wykorzystaniu narzędzi elektronicznych. Materiały i pomoce dydaktyczne, które są udostępniane przez wykładowców w opinii studentów są bardzo dla nich przydatne i chętnie z nich korzystają. Z literatury wskazanej w kartach przedmiotów studenci nie korzystają często, tylko w okresie sesji egzaminacyjnych. Studentom I-go roku jednostka wyznacza opiekunów, których zadaniem jest pomoc studentom w okresie ich adaptowania się na uczelni. Studenci pozytywnie odnieśli się do całokształtu działań podejmowanych przez opiekunów roku. Każda grupa ma dodatkowo swojego starostę, który odpowiedzialny jest za kontakty z władzami jednostki i nauczycielami akademickimi w imieniu studentów. Najczęściej większość pojawiających się problemów rozwiązywana jest przy udziale władz jednostki, głównie Prodziekana ds. studenckich, którego pracę studenci ocenili bardzo wysoko. Mechanizmem motywującym studentów do osiągnięcia lepszych wyników jest stypendium rektora.

Studenci ocenianego kierunku mają możliwość ubiegania się o pomoc materialną we wszystkich formach wymienionych w art. 173 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Regulamin przyznawania pomocy materialnej jest przejrzysty oraz został ustalony w porozumieniu z samorządem studenckim. Kryteria przyznawania tej pomocy oraz skład organu przyznającego świadczenia zgodny jest z przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Studenci mają możliwość zakwaterowania w domu studenckim. Dodatkowo studenci mają możliwość skorzystania na terenie Jednostki ze stołówki.

Studenci ocenianego kierunku w większości są zrzeszeni w kołach naukowych działających w jednostce. Do wyboru studenci mają kilka kół naukowych, których działalność ocenili bardzo wysoko. Mają możliwość prowadzenia badań w ramach projektów Kół Naukowych, samodzielnie publikują artykuły oraz uwzględniani są, jako współautorzy w monografiach pokonferencyjnych. Możliwość rozwijania swoich zainteresowań w kołach naukowych jest dla studentów ważnym czynnikiem wpływającym na ogólne zadowolenie z podjętych studiów. Studenci mają swobodny wybór opiekunów i tematów prac dyplomowych. Wysoko ocenili wsparcie otrzymywane od promotorów uzasadniając ocenę indywidualnym podejściem do dyplomanta, jakością otrzymywanych wskazówek oraz dobrym kontaktem z promotorem. Na kierunku nie prowadzi się zajęć z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość

5.2

Co roku kilkoro studentów ocenianego kierunku uczestniczy w wymianach międzynarodowych. W ciągu ostatnich trzech lat jednostkę w celu odbycia wymiany międzynarodowej opuściło ponad czterdziestu studentów. W ocenie studentów, którzy taką wymianę odbyli nie występują trudności z uznaniem osiągnięć po powrocie na macierzystą jednostkę. Wynika to głównie ze spójnych programów w uczelniach partnerskich. Jest możliwość zorganizowania kursu j. polskiego dla studentów, którzy przyjeżdżają do UPH Siedlce. Osobą odpowiedzialną za wymianę międzynarodową jest dedykowany koordynator. Studenci bardzo wysoko ocenili kompetencje tej osoby oraz otrzymywane wsparcie. Z organizacji procesu wymiany studenci są ogólnie zadowoleni i pozytywnie je oceniają. Studenci ocenianego kierunku nie znają zasad przydzielania punktów ECTS jednak bardzo dużo informacji na ten temat znajduje się na stronie Jednostki i Uczelni.

5.3

Studenci ocenianego kierunku mają możliwość skorzystania z pomocy Biura Karier. Oferuje ono wiele form wsparcia dla studentów. Można do nich zaliczyć organizację kursów i szkoleń, doradztwo zawodowe, targi pracy i wiele innych. Należy podkreślić, iż studenci są bardzo zadowoleni z działalności biura karier oraz bardzo wysoko ocenili pracowników biura. W ich opinii obecny kształt i działalność biura karier jest optymalny i nie wnieśli żadnych zastrzeżeń. Najczęściej udzielaną pomocą przez Biuro Karier jest pomoc w pisaniu CV, listu motywacyjnego czy przygotowaniem się do rozmowy kwalifikacyjnej.

Studenci mają możliwość prowadzenia wspólnie z kadrą badań naukowych oraz mogą współtworzyć publikacje. Korzystają z tych możliwości, na co zwrócili szczególną uwagę. Jednostka zdefiniowała swoje otoczenie społeczno-gospodarcze. Podejmuje z nim współpracę na różnych szczeblach. Wspólna praca biura karier oraz władz jednostki w zakresie budowania relacji ze środowiskiem społecznym gospodarczym i kulturalnym integruje społeczność akademicką ze środowiskiem w zakresie realizacji wspólnych celów.

Władze jednostki udzielają wsparcia samorządowi studenckiemu. Posiada on własne biuro, pieniądze na prowadzenie projektów oraz wsparcie merytoryczne administracji jednostki. Również samorząd studencki bierze udział w budowaniu kontaktów z otoczeniem gospodarczym, społecznym i kulturalnym. Organizuje on samodzielnie, ale również wspólnie z komórkami organizacyjnymi jednostki wiele projektów. Przykładem takich działań są np. organizowane z Biurem Karier „Igrzyska Kariery”, podczas których studenci mierzą swoje siły w konkursie przedsiębiorczości. Podejmowana jest również współpraca z Klubem Absolwenta w zakresie podtrzymywania więzi z absolwentami, promowania ich wybitnych osiągnięć, a także organizacji cyklicznych spotkań. Samorząd Studencki przygotował dla studentów I-go roku poradnik, w którym zawarł wszystkie ważne dla takich studentów informacje związane ze studiowaniem i życiem akademickim. W ocenie studentów samorząd działa bardzo dobrze i jest dla nich dostępny. Wskazali, iż wielokrotnie członkowie WRSS wspomagali ich w codziennym życiu akademickim. W związku z powyższym należy uznać, iż jednostka wspólnie z komórkami organizacyjnymi wydziału i uczelni przy wsparciu samorządu studenckiego wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, w szczególności, współpracując z instytucjami działającymi na tym rynku

5.4

Jednostka zapewnia wsparcie studentom z niepełnosprawnościami w kilku wymiarach. Jednostka jest w znacznej mierze pozbawiona barier architektonicznych. Umożliwia to studentom z niepełnosprawnościami swobodę poruszania się a także brania udziału w zajęciach. W bibliotece znajdują się urządzenia wspierające proces dydaktyczny studentów niepełnosprawnych. Również zaplecze sportowe wyposażone jest w sprzęt dedykowany osobom z niepełnosprawnościami. W zakresie wychowanie fizycznego studenci z niepełnosprawnościami mogą indywidualizować swój program. Istnieje również możliwość przydzielenia asystenta osobie niepełnosprawnej, który pomaga w codziennym życiu akademickim. Podczas zajęć studenci mogą korzystać z tłumacza języka migowego. W miejsce zajęć z języka obcego wprowadzić można specjalistyczne zajęcia dedykowane dla osób z dysfunkcją słuchu.

5.5

Podczas wizytacji ustalono, iż studenci ocenianego kierunku pozytywnie oceniają działania administracji związanej ze sprawami dotyczącymi procesu dydaktycznego i pomocy materialnej. Godziny pracy administracji jednostki w pełni spełniają oczekiwania studentów. Studenci wskazali, iż osoby pracujące w administracji cechują się wysoką kulturą osobistą i odpowiednimi kompetencjami. Osoby zajmujące się pomocą materialną znają zasady jej udzielania a do ich pracę studenci oceniają pozytywnie. Kompleksowym źródłem wiedzy z zakresu pomocy materialnej jest często aktualizowana zakładka „Stypendia” zamieszczona na stronie internetowej jednostki. Znajdują się również na niej informacje o programie kształcenia i procedurach toku studiów. W jednostce organizowane są dyżury pracowników naukowo- dydaktycznych.

3. Uzasadnienie

Podjęte przez jednostkę działania w zakresie ocenianego kryterium są zorientowane na potrzeby studentów. Opieka naukowo-dydaktyczna, wymiana międzynarodowa, praktyki oraz pomoc udzielana studentom z niepełnosprawnościami przebiega w sposób przejrzysty, zrozumiały i znany studentom. Z organizacji procesu wymiany studenci są zadowoleni i pozytywnie ją oceniają. Jednostka poprzez podjęte wraz z Samorządem Studenckim a także z innymi komórkami Uczelni działania wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy. Jednostka cechuje się dużą dbałością o zapewnianie publicznego dostępu do informacji związanych z procesem kształcenia. Jednostka zapewnia wsparcie w procesie przygotowania do prowadzenia badań, a studenci chętnie z niego korzystają m.in. poprzez działalność w kołach naukowych.

3. Zalecenia

Zaleca się włączyć do programu szkolenia z zakresu praw i obowiązków studenta, które wynikają z art. 170 ust. 2 i 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym prowadzonego przez samorząd tematyki związanej z przydzielaniem punktów ECTS.

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów

6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu:*

6.1.1. projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych,*

6.1.2 monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania,

6.1.3 weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania,*

6.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,

6.1.5 wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia,*

6.1.6 kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej,*

6.1.7 wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej,

6.1.8 zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia dla studentów,

6.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia,

6.1.10. dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach

6.2. Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

1. Ocena – kryterium 6 – w pełni,

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

6.1

Polityka jakości realizowana w Uczelni jest częścią Strategii jej rozwoju do 2019 roku

(uchwała Senatu nr 12/2012 z dnia 28 marca 2012 r. ze zm.). Cele jakościowe zostały wyrażone również w aktach wewnętrznych wprowadzających Strategię Wydziału Nauk Ekonomicznych i Prawnych (uchwała Rady Wydziału nr 29/2013 z dnia 6 marca 2013 r.) oraz Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK), który na poziomie ogólnouczelnianym w pierwotnej wersji został przyjęty uchwałą Senatu nr 15/2009 z dnia 25 lutego 2009 r. a następnie uchwałą nr 1/2015 z dnia 14 stycznia 2015 r., na poziomie Wydziału zaś uchwałą Rady Wydziału nr 119/2012 z dnia 19 września 2012 r., a następnie uchwałą nr 153/2015 z dnia 25 września 2013 r. ze zm. Głównym celem działania Systemu zdefiniowanym na poziomie Jednostki jest kształtowanie jakości kształcenia na najwyższym poziomie, poprzez:

- Kreatywne planowanie, organizowanie i realizowanie procesu dydaktycznego na wszystkich kierunkach i poziomach studiów;
- Stałe monitorowanie i analizowanie jakości kształcenia;
- Rozwijanie współpracy ze studentami i absolwentami;
- Unowocześnianie programów nauczania oraz dopasowywanie ich do aktualnych potrzeb rynku pracy.

Realizacja celu WSZJK następuje w przez podejmowanie przedsięwzięć w zakresie:

- Weryfikacji efektów kształcenia przyjętych dla poszczególnych kierunków i poziomów studiów prowadzonych przez Wydział Nauk Ekonomicznych i Prawnych;
- Oceny i weryfikacji doboru nauczycieli akademickich do prowadzenia poszczególnych modułów przedmiotowych;
- Kontroli warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych;
- Przeprowadzania hospitacji oraz studenckich badań ankietowych dotyczących jakości realizowanych zajęć dydaktycznych oraz jakości obsługi administracyjnej;
- Doskonalenia systemu komunikacji z kandydatami na poszczególne kierunki studiów, ze studentami Wydziału oraz z absolwentami;
- Monitorowania karier zawodowych absolwentów Wydziału;
- Pozyskiwania opinii przedstawicieli rynku pracy w odniesieniu do realizowanych oraz wdrażanych programów kształcenia.

Przyjęty w Uczelni WSZJK określa, że jego działania są realizowane na szczeblu Uczelni oraz we wszystkich jej Wydziałach, zaś nadzór nad jego funkcjonowaniem na szczeblu Uczelni sprawuje Rektor, a na szczeblu podstawowej jednostki organizacyjnej jej Kierownik.

Strukturę organizacyjną Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na poziomie Uczelni tworzą: Senacka Komisja ds. Jakości Kształcenia oraz Senacka Komisja ds. Oceny Jakości Kształcenia. Na poziomie Wydziału decyzje dotyczące zarządzania jakością kształcenia podejmują: Dziekan oraz Rada Jednostki. Ponadto do końca roku akademickiego 2015/2016 istniała Wydziałowa Komisja ds. Programów i Jakości Kształcenia, w ramach, której funkcjonowały 3 zespoły kierunkowe: Zespół ds. Programów i Jakości Kształcenia dla kierunku administracja, Zespół ds. Programów i Jakości Kształcenia dla kierunku *logistyka* oraz Zespół ds. Programów i Jakości Kształcenia dla kierunku zarządzanie. Z początkiem roku akademickiego 2016/2017 ww. Jednostka została zastąpiona przez jednolitą organizacyjnie Wydziałową Komisję ds. Dydaktyki i Jakości Kształcenia, która podobnie jak w przypadku poprzedniego rozwiązania strukturalnego, funkcjonuje pod kierunkiem przewodniczącej – Prodziekan ds. Dydaktyki, przy wsparciu Koordynatora ds. Badań Ankietowych. Na podstawie informacji uzyskanych podczas wizytacji można stwierdzić, że celem zmiany była, zgodna z praktyką funkcjonowania Komisji, konsolidacja kompetencji wewnętrznych. Przedstawiciele Jednostki podkreślili, że praktyka funkcjonowania Komisji w poprzednim kształcie, ukazała, że pomimo niektórych obszarów działalności dedykowanych osobom reprezentującym poszczególne kierunki studiów, zdecydowana większość zadań była realizowana wspólnie przez wszystkich członków. W związku z powyższym uznano, że nie jest konieczne utrzymywanie formalnego podziału na podzespoły wewnętrzne. Jednocześnie podkreślono, że działania wymagające znajomości specyfiki poszczególnych programów kształcenia, będą podejmowane i realizowane przez osoby reprezentujące określone kierunki studiów na bieżąco, w wyniku wewnętrznych ustaleń

Komisji.

Na podstawie dokonanej analizy należy stwierdzić, że struktura organizacyjna Systemu jest przejrzysta i obejmuje odpowiednie organy i gremia Uczelni, które mają wpływ na proces zarządzania jakością kształcenia.

6.1.1.

Obowiązujące procedury dotyczące projektowania efektów kształcenia zostały określone w uchwale nr 16/2015 Senatu z dnia 25 marca 2015 roku w sprawie ustalenia wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych w zakresie warunków, jakim powinny odpowiadać programy kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia, studiach trzeciego stopnia, studiach podyplomowych i kursach dokształcających. Uchwała w sposób przejrzysty określa: procedurę ustalania przez Senat kierunkowych efektów kształcenia, sposób budowania i opisywania programu kształcenia, sposób opracowywania niektórych elementów programu studiów oraz tryb uchwalania programu kształcenia. Dodatkowo w załącznikach określono m.in. wzór programu kształcenia oraz wzór sylabusu dla studiów pierwszego i drugiego stopnia.

Projekt efektów kształcenia (ewentualnie projekt ich zmian) podlega ocenie Wydziałowej Komisji ds. Dydaktyki i Jakości Kształcenia, a następnie przyjmowany jest uchwałą Rady Wydziału. Dziekan przekazuje projekt Prorektorowi ds. Studiów, który po sprawdzeniu pod względem formalno-prawnym kieruje go do Senackiej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Po uzyskaniu jej opinii efekty kształcenia uchwała Senat. W dalszej kolejności rada podstawowej jednostki organizacyjnej, po zasięgnięciu opinii wydziałowego organu samorządu studenckiego, uchwała program kształcenia. W procesie konsultowania przygotowanych projektów uwzględniono interesariuszy wewnętrznych (studenci, nauczyciele akademicy). Udział tych grup społeczności akademickiej realizowany jest w sposób zinstytucjonalizowany poprzez przedstawicieli w odpowiednich organach i jednostkach Uniwersytetu: Senacie, Senackiej Komisji ds. Jakości Kształcenia, Radzie Wydziału, Komisji ds. Dydaktyki i Jakości Kształcenia.

ZO zwraca jednak uwagę, że jedną z mocnych stron struktury wydziałowej jednostki koncentrującej swoje prace wokół kwestii programowych, która obowiązywała do końca roku akademickiego 2015/2016, było włączenie w jej prace trzech przedstawicieli studentów, po jednym reprezentującym każdy kierunek studiów. Takie rozwiązanie stwarzało możliwość aktywnego uczestnictwa środowiska studenckiego w pracach poszczególnych Zespołów Programowych. W związku ze zmianami w strukturze nowo powołanej jednostki, wprowadzonymi w roku akademickim 2016/2017, w skład Komisji wchodzi obecnie jeden przedstawiciel studentów. Zakres podjętych zmian należy, zatem uznać za istotnie ograniczający udział studentów w realizacji zadań Komisji odnoszących się do kwestii programowych na poszczególnych kierunkach studiów.

Jeśli chodzi o udział przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w procesie projektowania efektów kształcenia i ich zmian, Władze Wydziału pozyskują opinie pracodawców na temat programów kształcenia, zwracając się pisemnie do niektórych firm i instytucji. Na stronach internetowych Wydziału zamieszczone są przykładowe ogólne umowy o współpracy z podmiotami zewnętrznymi. Zamieszczono tam także opinie dotyczące programu kierunku *logistyka*. Należy stwierdzić, że w większości są one pozytywne i nie sugerują żadnych modyfikacji. Wydział na mocy porozumień sformalizował współpracę z 10 podmiotami zewnętrznymi, których przedstawiciele aktywnie uczestniczą w konferencjach i seminariach naukowych organizowanych przez jednostki Wydziału i studenckie koła naukowe, co również stwarza możliwość wymiany poglądów na temat oczekiwań pracodawców, co do zasadności i ewentualnych zmian w zakresie realizowanych efektów kształcenia oraz treści programowych. Odnosząc się do formy i zakresu współpracy Jednostki z absolwentami wizytowanego kierunku, należy stwierdzić, że jest ona obecnie realizowana głównie poprzez nieformalne kontakty bezpośrednie.

Z punktu widzenia ZO, warto, aby Wydział rozwijał współpracę z tą grupą interesariuszy w celu stworzenia możliwości bardziej usystematyzowanego pozyskiwania pogłębionych informacji, mogących służyć określaniu i zmianom efektów kształcenia, z wykorzystaniem wiedzy i doświadczenia absolwentów, którzy niekiedy stają się również potencjalnymi pracodawcami dla studentów wizytowanego kierunku.

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia zakłada cykliczne przeglądy programów kształcenia pod kątem formalno-prawnym oraz merytorycznym. Przed rozpoczęciem roku

akademickiego 2013/2014 koordynatorzy przedmiotów zobowiązani zostali do weryfikacji i ew. aktualizacji sylabusów. Najczęściej dokonywane zmiany dotyczyły treści programowych, pozycji literatury wymaganej i zalecanej, metod prowadzenia zajęć, metod weryfikacji zakładanych efektów kształcenia, form i warunków zaliczenia przedmiotu. Następnie Wydziałowa Komisja przeprowadziła analizę losowo wybranych sylabusów dla ocenianego kierunku studiów. Przeprowadzona weryfikacja wykazała błędy w definiowaniu celów i określeniu efektów kształcenia w zakresie umiejętności w sylabusach z przedmiotów *logistyka* i zarządzanie łańcuchem dostaw oraz *logistyka* zaopatrzenia. Uwagi, które wskazała Komisja, zostały uwzględnione przez koordynatorów przedmiotów. Dodatkowo w części sylabusów wprowadzono zmiany treści programowych wynikające z opinii przedstawicieli rynku pracy, np. przedmiot negocjacje w biznesie został uzupełniony o zagadnienia związane z rolą autoprezentacji w negocjacjach biznesowych, komunikacją na płaszczyźnie werbalnej i niewerbalnej, wystąpieniami publicznymi, prowadzeniem rozmów biznesowych. Od roku akademickiego 2014/2015 coroczna weryfikacja losowo wybranych sylabusów przeprowadzana jest z wykorzystaniem w tym celu Karty oceny sylabusu przedmiotowego określonej zarządzeniem nr 19/2015 Rektora z dnia 26 marca 2015 r. Zgodnie z wzorem Komisja analizuje, czy spełniono wymagania sprawdzalności efektów kształcenia, czy efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób jasny, czy sposób weryfikacji efektów kształcenia jest zrozumiały, czy określono jednoznacznie formy i warunki zaliczenia przedmiotu oraz czy wskazano właściwą literaturę przedmiotu. Weryfikacja przeprowadzona w roku akademickim 2014/2015 oraz 2015/2016 nie wykazała uchybień w żadnym z kontrolowanych sylabusów.

6.1.2.

Ocena stopnia realizacji efektów kształcenia obejmuje wszystkie przedmioty realizowane na wizytowanym kierunku, proces dyplomowania oraz praktyki.

W odniesieniu do przedmiotów i praktyk źródła danych dla oceny stopnia realizacji efektów kształcenia i stosowane metody zostały określone w sylabusach, zaś w przypadku procesu dyplomowania w stosownych dokumentach wewnętrznych Uczelni doprecyzowanych na poziomie Wydziału. Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia uwzględnia monitorowanie stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.

Zgodnie z przyjętymi w Systemie założeniami Dyrektor Instytutu, a od roku akademickiego 2016/2017 Kierownik Katedry (w związku ze zmianą struktury organizacyjnej Wydziału), wraz z Wydziałową Komisją, raz w roku, po zakończeniu zajęć dydaktycznych, przeprowadzają ocenę realizacji efektów kształcenia. Źródłem informacji w tym zakresie są Raporty nauczyciela akademickiego – koordynatora przedmiotu/modułu kształcenia z osiągnięcia efektów kształcenia. Wykorzystywane narzędzie umożliwia Jednostce monitorowanie realizacji tychże efektów i ich osiągania poprzez ocenę wskaźników, takich jak: zdawalność i struktura ocen, współczynnik zaliczeń semestru w terminie oraz zaliczenia warunkowe. Poza ww. informacjami koordynator przedmiotu udziela odpowiedzi na pytanie, czy wszystkie efekty kształcenia zostały zweryfikowane. W przypadku odpowiedzi negatywnej wzór raportu przewiduje konieczność zaproponowania zmian, przykładowo w odniesieniu do celów, efektów kształcenia, metod weryfikacji czy nakładu pracy studenta. Raporty koordynatorów stanowią również podstawę corocznego sprawozdania Dziekana Wydziału z osiągnięcia efektów kształcenia na ocenianym kierunku.

W toku wizytacji ZO zapoznał się z dokumentacją, w tym sprawozdaniami z realizacji wyżej opisanych działań. Na podstawie dokonanej analizy można stwierdzić, że w wyniku badań przeprowadzonych w odniesieniu do roku akademickiego 2012/2013, zwrócono uwagę na trudności kształcenia językowego i osiągania zakładanych celów i efektów kształcenia z uwagi na „niespełnienie przez studentów wymogu wstępnego, czyli niedostatecznego poziomu znajomości języka (poniżej B1) w momencie rozpoczęcia kursu”. W efekcie Wydziałowa Komisja ds. Programów i Jakości Kształcenia zwróciła się do Kierownika Studium Języków Obcych o opracowanie wykazu literatury i zagadnień wstępnych oraz wskazanie różnorodnych technik uczenia się, zapamiętywania i samooceny dla studentów ze znajomością języka poniżej poziomu B1 rozpoczynających kształcenie językowe na pierwszym semestrze studiów. W kolejnych latach nie odnotowano trudności w tym zakresie.

Dokonana przez ZO szczegółowa analiza procedury monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, w tym jej praktycznej realizacji, wskazuje na potrzebę podjęcia działań doskonalących. W pierwszej kolejności zwraca uwagę fakt, że od roku akademickiego

2013/2014 w wyniku badań koordynatorzy przedmiotów nie zasugerowali żadnych zmian w odniesieniu do modułów, za które są odpowiedzialni. Należy uznać, że przyczyną takiego stanu rzeczy jest zaprojektowany wzór raportu, który obliguje do wskazania pewnych propozycji tylko i wyłącznie w przypadku, gdy nauczyciel zaznaczy, że nie zweryfikował wszystkich zakładanych efektów kształcenia. Wzór raportu nie przewiduje takiej potrzeby w przypadku, gdy struktura ocen uzyskanych przez studentów lub/i liczba osób, które nie uzyskały zaliczenia, wskazują, że wystąpiły trudności z osiągnięciem zakładanych efektów kształcenia. Z uwagi na fakt, że wszyscy nauczyciele zadeklarowali zweryfikowanie wszystkich efektów kształcenia, zgodnie z wzorem raportu nie dotyczyła ich kolumna, w której należy zasugerować zmiany. Następnie, przy uwzględnieniu tych informacji, Dyrektor Instytutu przedłożył sprawozdania Wydziałowej Komisji, w których zawarto stwierdzenie, że wszystkie kierunkowe efekty kształcenia zostały osiągnięte i poddane weryfikacji i nie proponuje się żadnych zmian, np. w odniesieniu do efektów kształcenia, których osiągnięcie sprawiło studentom trudności. W dalszej kolejności raporty dla kierunku były przedmiotem oceny Wydziałowej Komisji, która przygotowała projekty sprawozdań Dziekana Wydziału z osiągnięcia efektów kształcenia na danym kierunku wskazujące, że wszystkie zostały osiągnięte.

Analiza przeprowadzona przez ZO wykazała, że w odniesieniu do niektórych modułów wystąpiły trudności z osiągnięciem przez studentów zakładanych efektów kształcenia, co ustalono na podstawie raportów koordynatorów przedmiotów. Zwrócono uwagę m.in. na przypadki, gdy zdecydowaną większość ocen stanowią dostateczne (3) (np. ok. 70% wszystkich ocen), a także przypadki nieuzyskania zaliczeń, a zatem nieosiągnięcia zakładanych efektów kształcenia przez część studentów. Biorąc pod uwagę, że jednym z celów monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia powinno być doskonalenie stopnia ich osiągnięcia, zdaniem ZO należy zmodyfikować procedurę, przy uwzględnieniu potrzeby pozyskiwania opinii koordynatorów modułów nt. zdiagnozowanych trudności w osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia, (jeżeli wystąpiły) i ich przyczyn. W przypadku, gdy struktura ocen lub/i liczba osób, które nie uzyskały zaliczenia, wskazują problemy z osiągnięciem przez studentów zakładanych efektów kształcenia, wzór raportu wypełnianego koordynatora modułu powinien przewidywać: wskazanie efektów, które sprawiły trudności, prawdopodobne przyczyny takiego stanu rzeczy, a także proponowane zmiany, (jeśli przyczyny wskazane przez nauczyciela uzasadniają podjęcie jakichś działań).

Zdaniem ZO wprowadzenie takiego rozwiązania jest również bardzo istotne z punktu widzenia kompetencji Kierownika Katedry oraz Wydziałowej Komisji, którzy są odpowiedzialni za sformułowanie wniosków odnoszących się do tego, czy wszystkie efekty kształcenia zostały osiągnięte, w tym czy i które efekty zostały osiągnięte z trudnością, a także za zaproponowanie ostatecznego kształtu ew. zmian. W tym kontekście ZO zwraca uwagę, że jak zostało wykazane w powyższej analizie, pomimo raportów koordynatorów modułów, które wskazują przypadki trudności z osiągnięciem zakładanych efektów kształcenia, nie znajduje to odzwierciedlenia w sprawozdaniach opracowywanych od roku akademickiego 2013/2014.

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia uwzględnia monitorowanie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia poprzez coroczną analizę wyników uzyskiwanych przez studentów w ramach praktyk zawodowych oraz w procesie dyplomowania. W odniesieniu do praktyk zawodowych średnia ocena uzyskiwana w przez studentów w poszczególnych latach akademickich, począwszy od roku 2012/2013 wynosiła ponad 4,5. Dodatkowo w roku akademickim 2013/2014 Komisja zdecydowała o konieczności opracowania i wdrożenia systemu kontroli studenckich praktyk zawodowych. We wniosku zawartym przez Wydziałową Komisję w sprawozdaniu z działalności za rok akademicki 2015/2016, stwierdzono, że przedłożona Komisji dokumentacja w postaci arkuszy hospitacji, wyników telefonicznej weryfikacji obecności studentów w jednostkach przyjmujących i protokołów zaliczenia przedmiotu wskazuje na prawidłowy przebieg praktyk zawodowych i osiągnięcie przez studentów założonych dla praktyk efektów kształcenia w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych. W odniesieniu do procesu dyplomowania średnia ocen z egzaminów i prac dyplomowych w poszczególnych latach akademickich, począwszy od roku 2012/2013, wynosiła ponad 4,0. Jednocześnie Komisja odnotowała i podkreśliła w swoich sprawozdaniach za rok 2014/2015 wzrost liczby osób przedłużających termin złożenia pracy dyplomowej. Komisja zdecydowała o przekazaniu tej informacji nauczycielom prowadzącym seminaria dyplomowe i zobowiązaniu ich do dyscyplinowania studentów w zakresie systematycznego opracowywania kolejnych rozdziałów pracy. Skuteczność podjętych działań będzie analizowana przez Komisję w roku

akademickim 2016/2017.

6.1.3.

Analiza *ex ante* doboru form i metod weryfikacji efektów kształcenia przeprowadzana jest corocznie przez Komisję ds. Dydaktyki i Jakości Kształcenia w formie przeglądu losowo wybranych sylabusów. W zakresie analiz *ex post* po zakończeniu zajęć koordynator każdego modułu przedkłada raport, w którym m.in. udziela odpowiedzi na pytanie, czy wszystkie efekty kształcenia zostały zweryfikowane. W przypadku odpowiedzi negatywnej wzór raportu przewiduje konieczność zaproponowania zmian, przykładowo w odniesieniu do celów, efektów kształcenia, metod weryfikacji czy nakładu pracy studenta. Jednocześnie w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia opracowano zasady przechowywania dokumentacji potwierdzającej dokonanie weryfikacji osiągniętych efektów kształcenia dla przedmiotów/modułów. Zgodnie z założeniami koordynatorzy przedmiotów/modułów są odpowiedzialni za przechowywanie: pisemnych prac egzaminacyjnych, pisemnych prac zaliczeniowych, projektów oraz sprawozdań z ćwiczeń, Przy zaliczeniach w formie ustnej egzaminujący sporządza i przechowuje zestaw pytań lub zagadnień. Monitorowanie prawidłowości funkcjonowania systemu weryfikacji efektów kształcenia w odniesieniu do prac zaliczeniowych, projektowych i egzaminacyjnych mające na celu sprawdzenie zgodności ich treści z efektami kształcenia dla przedmiotów/modułów oraz stopnia osiągnięcia efektów kształcenia dla tych przedmiotów/modułów prowadzone jest przez Wydziałową Komisję ds. Dydaktyki i Jakości Kształcenia. W tym celu Komisja pod każdym semestrze poddaje analizie i ocenie prace pisemne zaliczeniowe, projektowe i egzaminacyjne z losowo wybranych modułów i formułuje wnioski w następującym zakresie: czy pytania/zagadnienia na zaliczeniu/egzaminie wiążą się z efektami kształcenia?, czy kryteria oceny są właściwe do efektów kształcenia?, czy ocena pracy jest właściwa? Komisja ma również możliwość sformułowania uwag oraz zaproponowania zmian. W wyniku analizy przeprowadzonej w roku akademickim 2015/2016 nie stwierdzono żadnych uchybień.

W odniesieniu do procesu dyplomowania procedury Wydziału zakładają poddawanie ocenie proponowanych tematów prac dyplomowych. Działania w tym zakresie realizuje Wydziałowa Komisja, zaś tematy zatwierdza Dziekan. Monitorowaniu i analizie podlega również kojarzenie seminarium dyplomowego z kwalifikacjami nauczyciela. W celu przeciwdziałania naruszeniu praw autorskich i nieuprawnionemu wykorzystywaniu cudzej własności intelektualnej od roku 2011/2012 prace dyplomowe podlegają kontroli antyplagiatowej. Dla każdej wprowadzonej pracy system generuje raport podobieństwa zawierający wyliczone współczynniki podobieństwa danej pracy do innych tekstów oraz informacje dotyczące fragmentów pracy zidentyfikowanych przez system, jako identyczne z tekstami z bazy danych oraz Internetu. W ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia nie są jednak prowadzone działania związane z monitorowaniem jakości procesu dyplomowania *ex post*, w tym np. analiza adekwatności recenzji i oceny w odniesieniu do jakości pracy czy też analiza jakości pracy dyplomowej w kontekście wymagań wynikających z dokumentów wewnętrznych Uczelni i Jednostki, w tym potwierdzenia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. ZO rekomenduje zaprojektowanie i wdrożenie rozwiązań w tym obszarze.

Weryfikacja efektów kształcenia osiągniętych podczas praktyk zawodowych następuje na podstawie oceny osoby kierującej praktyką w jednostce przyjmującej, pisemnego sprawozdania studenta w formie dziennika praktyk oraz rozmowy oceniającej przeprowadzonej przez opiekuna praktyk. Dodatkowo w Jednostce opracowano i wdrożono system kontroli praktyk zawodowych. Właściwy opiekun dokonuje telefonicznej weryfikacji obecności studentów (dot. ok. 20% praktyk realizowanych w danym roku akademickim) oraz przeprowadza hospitacje w miejscach odbywania praktyk (dot. ok. 10% praktyk realizowanych w danym roku akademickim). Następnie stosowna dokumentacja, w tym arkusze hospitacji, wyniki telefonicznej weryfikacji obecności studentów w jednostkach przyjmujących oraz protokoły zaliczenia przekazywana jest do analizy i oceny Wydziałowej Komisji. We wniosku zawartym przez Komisję w sprawozdaniu z działalności za rok akademicki 2015/2016 nie stwierdzono nieprawidłowości w odniesieniu do przyjętych dla praktyk metod weryfikacji efektów kształcenia.

6.1.4.

Zasady potwierdzania efektów uczenia się reguluje uchwała Senatu nr 31/2015

z dnia 27 maja 2015 r. Analiza ww. aktu prawnego wykazała, że przyjęte zasady są zgodne z ogólnymi wytycznymi zawartymi w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym.

ZO zwraca uwagę, że dotychczas tematyka potwierdzania efektów uczenia się nie została w Uczelni objęta działaniem Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia.

6.1.5.

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia uwzględnia monitorowanie losów zawodowych absolwentów oraz pozyskiwanie ich opinii nt. jakości nauczania. W tym celu wśród wszystkich absolwentów przeprowadzane są elektroniczne badania ankietowe. Procedura polega na badaniu panelowym przeprowadzanym w trzech falach tj. po 12 miesiącach, 3 i 5 latach od ukończenia studiów. Działania związane z funkcjonowaniem systemów ankietujących koordynuje Biuro Karier. Dodatkowo wydział opracował i wdrożył własne narzędzia pomocnicze w zakresie monitorowania losów zawodowych absolwentów. Są to: ankieta absolwenta zamieszczona na stronie internetowej Wydziału, dobrowolnie wypełniana po przystąpieniu do egzaminu dyplomowego oraz interaktywna zakładka „losy absolwentów”. Wyniki badań przeprowadzonych w latach 2014-2015 umożliwiły sformułowanie m.in. następujących wniosków: 78% spośród badanych absolwentów, którzy ukończyli studia w roku akademickim 2013/2014 jest aktywnych zawodowo. Jest to wskaźnik o 15% wyższy w stosunku do rocznika kończącego studia w roku akademickim 2012/2013; ankietowani absolwenci stosunkowo wysoko ocenili wartość merytoryczną prowadzonych na ocenianym kierunku zajęć (4,1 w skali 2,0– 5,0); najniższe średnie oceny wybranych elementów programu studiów dotyczą dostosowania treści programowych do specyfiki pracy zawodowej (ocena 3,85 w skali 2,0 – 5,0) oraz doskonalenia umiejętności posługiwania się językiem obcym (ocena 3,87); w opinii 78,4% ankietowanych absolwenci ukończonego kierunku studiów są poszukiwani na rynku pracy; 81,9% ankietowanych uważa, że ukończony kierunek stwarza absolwentom perspektywę podjęcia satysfakcjonującej pracy; 71,5% ankietowanych ocenia, że zdobyte w trakcie studiów wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne stanowią atut w rozwoju kariery zawodowej. W związku ze słabszą oceną dostosowania treści programowych do specyfiki pracy zawodowej, zwrócono uwagę nauczycielom akademickim na potrzebę częstszego wykorzystywania metod projektowych, jako sposobów osiągnięcia praktycznych umiejętności przez studentów oraz ich weryfikacji. Celem interaktywnej zakładki umieszczonej na stronie internetowej Wydziału jest gromadzenie i upublicznianie informacji nt. miejsc zatrudnienia absolwentów oraz zajmowanych przez nich stanowisk.

ZO doceniając taką formę pozyskiwania informacji nt. losów zawodowych absolwentów, zwraca uwagę, że w udostępnianych informacjach brak jest obecnie szerszego komentarza odnoszącego się, do jakości procesu kształcenia, w tym powiązania ukończonego kierunku studiów z sukcesem zawodowym. Warto, aby Jednostka rozważyła podjęcie działań, które umożliwią wzbogacenie zamieszczonych informacji w ww. zakresie.

6.1.6.

W odniesieniu do wizytowanego kierunku *logistyka* realizowanych jest kilka procedur służących ocenie kadry prowadzącej proces kształcenia. Należą do nich: procedura ankietowego badania opinii studentów nt. nauczycieli akademickich, hospitacje, a także procedura okresowej oceny nauczycieli akademickich.

Dokonana przez ZO analiza właściwych procedur, uwzględniająca cykliczność oraz stosowane kryteria, pozwala na pozytywną, w ujęciu całościowym, ocenę realizowanych działań. Uwagę ZO zwróciły jednak zmiany odnoszące się do procedury ankietowego badania opinii studentów prowadzone uchwałą nr 35/2015 Rady Wydziału z dnia 15 kwietnia 2015 r. Zgodnie z obowiązującymi regulacjami wewnętrznymi przyjęto założenie, że w raportach sporządzanych na podstawie wyników badań ankietowych wyodrębnia się listę zajęć z oceną średnią poniżej 3,5. Z nauczycielami akademickimi odpowiedzialnymi za realizację tych zajęć bezpośredni przełożony przeprowadza rozmowę oceniającą. Przebieg rozmowy jest dokumentowany w notatce służbowej. Należy zaznaczyć, że przed wprowadzeniem ww. zmian rozmowy oceniające, dokumentowane w notatkach, były przeprowadzane ze wszystkimi pracownikami bez względu na uzyskany wynik. Biorąc pod uwagę, że średnia ocena nauczycieli jest bardzo wysoka (np. ok. 4,6 za semestr zimowy w roku akademickim 2015/2016), wydaje się, że wprowadzenie obligatoryjnego przeprowadzenia

rozmowy dopiero po uzyskaniu średniej oceny poniżej 3,5 wymaga ponownej refleksji Władz Wydziału. W przypadku bardzo wysokiej średniej ocen za niepokojący sygnał należy potraktować otrzymanie oceny, poniżej 4,0 – czyli znacząco poniżej średniej oraz bez względu na średnią ocenę ew. niepokojące opinie studentów zamieszczone w polu swobodnej wypowiedzi. Dodatkowo, z uwagi na różne obszary podlegające ocenie, przesłankę do podjęcia działań powinny stanowić również ew. niskie oceny poszczególnych elementów składających się na średnią. Należy również podkreślić doświadczenia Wydziału, które wskazują, że ocena poniżej 3,5 występuje bardzo rzadko, ale oznacza nieprawidłowości na tyle poważne, że w jednym przypadku skutkowało odsunięciem prowadzącego od zajęć. Wydaje się, że podniesienie pułapu średniej oceny będącej przesłanką do przeprowadzenia rozmowy może przyczynić się do wcześniejszego zdiagnozowania ew. usterek i poprzez podjęcie stosownych działań zapobiegać wystąpieniu poważniejszych trudności. Jednocześnie należy podkreślić, że Wydział przeprowadza regularną analizę otrzymywanych wyników i w przypadku konieczności podejmuje stosowne działania naprawcze, w tym np. rozmowy oceniające, hospitacje, czy zmiany w przydzielaniu zajęć. Odnosząc się do hospitacji zajęć dydaktycznych, informacje przekazane przez przedstawicieli Wydziału, w tym udostępniona w toku wizytacji dokumentacja potwierdziły systematyczne wykorzystywanie tego narzędzia oraz objęcie nim znaczącej liczby nauczycieli akademickich. Wyniki corocznie przeprowadzanych hospitacji wszystkich form zajęć dydaktycznych na studiach nie wykazały istotnych uchybień związanych z realizacją procesu dydaktycznego.

W odniesieniu do prowadzonej polityki kadrowej należy podkreślić, że nauczyciele są zatrudniani w drodze konkursu zgodnie z zasadami doboru i zapewniania jakości kadry dydaktycznej, które regulują przepisy wewnętrzne. Dodatkowo Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia zakłada coroczną kontrolę w zakresie spełniania wymagań minimum kadrowego, a także analizę obsady kadrowej poszczególnych zajęć dydaktycznych pod kątem zgodności kwalifikacji nauczyciela (np. dorobek naukowy, doświadczenie zawodowe) z prowadzonym przez niego modulem. W polityce kadrowej uwzględnia się wyniki oceny okresowej nauczycieli, która obejmuje ich działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną. Wyniki tej oceny oraz inne osiągnięcia pracowników są również podstawą przy rekomendowaniu pracowników do nagród przyznawanych przez Rektora. W odniesieniu do kadry wspierającej proces kształcenia, studenci, za pośrednictwem procesu ankietyzacji, mają możliwość oceny pracowników dziekanatu. Podobnie jak w przypadku ankietyzacji dotyczącej oceny nauczycieli w 2015 r. w procedurze badania zostały wprowadzone zmiany, zgodnie, z którymi rozmowa oceniająca pracownika z jego bezpośrednim przełożonym przeprowadzana jest w przypadku uzyskania średniej oceny poniżej 3,5.

Pomimo, że średnia ocen uzyskiwana przez pracownika odpowiedzialnego za obsługę studentów wizytowanego kierunku regularnie wynosi powyżej 4,0, w tym przypadku ZO zaleca przyjęcie założeń, które będą przewidywały podejmowanie działań w przypadku wystąpienia ew. niepokojących opinii studentów w polu swobodnej wypowiedzi, a także, z uwagi na różne obszary podlegające ocenie, ew. niskich ocen poszczególnych elementów składających się na średnią.

6.1.7.

W efekcie oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w Jednostce podejmowane są działania naprawcze m.in. w postaci rozmów z osobami, które uzyskały średnią ocenę poniżej 3,5, hospitacji, a także zmian w obsadzie kadrowej zajęć. Skuteczność działań doskonalących jest badana w kolejnych cyklach ankietyzacji.

Analiza dokumentacji udostępnionej ZO podczas wizytacji, wskazuje na skuteczność działań doskonalących podejmowanych przez Jednostkę, np. nauczyciel akademicki prowadzący ćwiczenia z przedmiotu zarządzanie transportem i spedycją, który w badaniach za semestr letni 2013/2014 uzyskał średnią ocenę 3,0, w badaniach dla semestru letniego 2014/2015 z tego samego przedmiotu uzyskał ocenę 4,6. Dodatkowo, w kontekście wykorzystywania wyników ankietyzacji, ocena dokonywana przez studentów stanowi element oceny okresowej nauczycieli akademickich. Wyniki zbiorcze studenckich badań ankietowych, w formie sprawozdań semestralnych, prezentowane są na posiedzeniu Rady Wydziału oraz podczas spotkań Prodziekana ds. Studenckich z Wydziałową Radą Samorządu Studenckiego. Uwzględniając, że wyniki oceny studenckiej są wykorzystywane przy rekomendowaniu pracowników do nagród przyznawanych przez Rektora.

Zdaniem ZO warto rozważyć również opracowanie i wdrożenie na poziomie Jednostki

dotychczasowej formy wyróżniania nauczycieli za wysoką jakość realizacji powierzonych obowiązków dydaktycznych, np. w formie symbolicznych nagród/podziękowań przyznawanych przez Prodziekana ds. Studenckich we współpracy z Wydziałową Radą Samorządu Studentów.

6.1.8.

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia uwzględnia monitorowanie i doskonalenie zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej. Raz na dwa lata Wydziałowa Komisja przeprowadza ocenę stanu infrastruktury dydaktycznej, tj. sal wykładowych, ćwiczeniowych i laboratoryjnych oraz ich wyposażenia, w tym w środki audiowizualne. Kontrola obejmuje również ocenę zasób biblioteki po kątem potrzeb wynikających z prowadzonego kształcenia. Wnioski z procesu przedstawiane są Kolegium Dziekańskiemu, które przygotowuje propozycje stosownych działań naprawczych. W wyniku prowadzonych działań do roku akademickiego 2013/2014 identyfikowano następujące trudności: niedobór sal ćwiczeniowych, niedobór sal wykładowych z liczbą miejsc powyżej 100, niekorzystną dla studentów lokalizację pomieszczeń administracyjnych Instytutów, w tym dziekanatu. W związku z powyższym Władze Jednostki kierowały do Władz Uczelni wnioski o podjęcie działań zmierzających do poprawy infrastruktury dydaktycznej Wydziału. Od początku roku akademickiego 2015/2016 nie stwierdza się niedoboru sal wykładowych i ćwiczeniowych z uwagi na mniejszą liczbę studentów oraz korzystanie z pomieszczeń dydaktycznych w budynku Wydziału Humanistycznego. Od 1 października 2015 r. administracja Instytutów (obecnie Katedr), w tym dziekanat oraz część sal dydaktycznych zlokalizowane są w niewielkiej odległości od Biblioteki Głównej, (w której znajdują się dwie sale wykładowe pozostające do wyłącznej dyspozycji Wydziału) i Wydziału Humanistycznego.

Odnosząc się do monitorowania, oceny i doskonalenia środków wsparcia dla studentów, kluczową rolę w tym zakresie pełnią cykliczne, protokołowane spotkania Prodziekana ds. Studenckich z Wydziałową Radą Samorządu Studenckich.

Na podstawie informacji uzyskanych przez ZO w toku wizytacji, należy stwierdzić, że spotkania mają charakter trwały, zaś ich tematyka i przebieg mają formę otwartego i partnerskiego dialogu pomiędzy przedstawicielem Władz Jednostki, a reprezentantami studentów. Na szczególną uwagę zasługuje również fakt, że na niektóre spotkania, w zależności od potrzeb sygnalizowanych przez obie strony, zapraszani są również np. przedstawiciele kół naukowych, pracownicy dziekanatu. Analizując zakres tematyczny spotkań, należy stwierdzić, że jest on bardzo szeroki i wynika z bieżących potrzeb. W kontekście skutecznego wpływu spotkań na doskonalenie środków wsparcia dla studentów można wskazać, np. wydłużenie godzin przyjęć studentów w dziekanacie; szczegółowe omawianie przez Prodziekana ds. Studenckich, na prośbę Samorządu, warunków przyznawania pomocy materialnej celu udzielenia odpowiedzi na najczęściej pojawiające się pytania/wątpliwości pozostałym studentom; opracowanie i upowszechnianie poradnika dla studentów rozpoczynających proces kształcenia w Jednostce, zawierającego zbiór praktycznych informacji odnoszących się m.in. do szeroko rozumianej organizacji procesu kształcenia, możliwości rozwijania własnych zainteresowań w organizacjach studenckich czy też wymiany międzynarodowej. Na szczególną uwagę zasługuje również fakt, że partnerska relacja pomiędzy uczestnikami spotkań umożliwia obustronną wymianę uwag/opinii/oczekiwań. W efekcie konstruktywnego dialogu z jednej strony podejmowane są działania doskonalące w odniesieniu do obszarów identyfikowanych przez studentów, z drugiej zaś strony swoją działalność doskonalili Samorząd, np. podczas jednego ze spotkań Prodziekana ds. Studenckich zwrócił uwagę, że tablica informacyjna oddana do dyspozycji Samorządu jest w bardzo ograniczonym zakresie wykorzystywana, co wpłynęło na rozszerzenie zakresu informacji upowszechnianych w ten sposób wśród studentów.

Prodziekana ds. Studenckich corocznie przedkłada Kolegium Dziekańskiemu sprawozdanie z działalności, które obejmuje analizę systemu wsparcia oferowanego studentom, a także informacje o działalności Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego oraz kół naukowych funkcjonujących w Jednostce.

6.1.9.

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia w odpowiednim zakresie uwzględnia gromadzenie, analizowanie i dokumentowanie działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia. Sprawozdania za każdy rok akademicki dotyczące jakości kształcenia są przygotowywane

starannie i obejmują m.in. wnioski wynikające z monitorowania metod weryfikacji efektów kształcenia, hospitacji, pozyskanych opinii przedstawicieli rynku pracy, monitorowania losów zawodowych absolwentów, a także z oceny nauczycieli akademickich oraz pracowników dziekanatu. Sprawozdania uwzględniają również wskazówki/planowane działania dotyczące kolejnego roku. Dodatkowo w Jednostce przechowywana jest cała dokumentacja wytworzona i zgromadzona w ramach realizacji poszczególnych działań założonych w Systemie. Są to np. protokoły, notatki ze spotkań, analizy i raporty z ankietyzacji studentów, raporty koordynatorów modułów.

6.1.10.

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia przewiduje udzielanie informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach. W ramach Systemu stałemu monitoringowi podlega aktualność i kompletność informacji zamieszczonych na stronie internetowej, w tym skierowanych do kandydatów na studia (charakterystyka prowadzonych przez Wydział kierunków, warunki i tryb rekrutacji). Dodatkowo corocznie przeprowadzana jest weryfikacja udostępniania studentom elektronicznych zapisów programów, w tym planów studiów oraz wszystkich sylabusów przedmiotowych. Analiza strony internetowej Wydziału, przy uwzględnieniu opinii studentów, pozwala sformułować wniosek, że mają oni zapewniony nieograniczony dostęp do programów studiów, sylabusów, regulaminów, druków umożliwiających obsługę w zakresie pomocy materialnej oraz innych spraw administracyjnych. Osoby zainteresowane mogą również znaleźć informacje dotyczące toku studiów w gablotach umieszczonych w budynkach.

Analizując zakres i rodzaj informacji udostępnianych przez Wydział publicznie za pośrednictwem strony internetowej, należy stwierdzić, że działania w tym zakresie mają charakter dużej otwartości i jawności, w tym wobec interesariuszy zewnętrznych.

6.2.

Zakres odpowiedzialności poszczególnych podmiotów i zasad oceny funkcjonowania Systemu został określony w uchwale nr 1/2015 Senatu. Zgodnie z przyjętymi założeniami po zakończeniu roku akademickiego Przewodniczący Komisji przedstawia Radzie Wydziału wnioski z pracy Komisji ds. Jakości Kształcenia. Wnioski te stanowią podstawę doskonalenia Systemu. Raport z funkcjonowania Systemu w podstawowej jednostce organizacyjnej, kierownik tej jednostki przedstawia Prorektorowi ds. Studiów, który jest odpowiedzialny za przedłożenie sprawozdania z funkcjonowania Systemu Senatowi. Zarówno na poziomie Uczelni, jak i Wydziału identyfikuje się działania podejmowane w celu doskonalenia i rozwijania Systemu, np. modyfikacje kwestionariuszy ankietowych skierowanych do studentów, uszczegółowienie, w zakresie zgodnym z regulacjami ogólnouczelnianymi, WSZJK na poziomie Wydziału czy też opracowywanie i wdrażanie przez Jednostkę rozwiązań uzupełniających, uwzględniających specyfikę prowadzonych kierunków studiów, np. dodatkowy proces ankietyzacji absolwentów.

Dokonana przez ZO analiza pozwala stwierdzić, że wdrożony w Jednostce System, w odniesieniu do większości obszarów, które obejmuje, umożliwia skuteczną identyfikację słabszych strony procesu kształcenia oraz w sposób realny inicjuje podejmowanie działań naprawczych i doskonalących. Istotne jest również, że Jednostka z jednej strony diagnozuje obszary funkcjonowania systemu wymagające doskonalenia, z drugiej zaś strony stara się podejmować stosowne działania, np. w związku z niskim odsetkiem studentów oceniających jakość realizowanych zajęć, we współpracy z Samorządem Studenckim, znacząco zintensyfikowano działania mające na celu upowszechnianie wśród studentów informacji nt. roli procesu ankietyzacji, w tym wykorzystywania jego wyników do doskonalenia procesu kształcenia.

Jednocześnie ZO dostrzega, że na obecnym etapie rozwoju Systemu, ocena jego skuteczności dokonywana jest przede wszystkim w oparciu o wyniki poszczególnych działań, zaś w ograniczonym zakresie analizowana jest jego efektywność w odniesieniu do oceny realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia. W tym kontekście należy podkreślić, że zarówno w raporcie samooceny (str. 48), jak i podczas wizytacji przedstawiciele Jednostki wskazali, że istotnym źródłem informacji o konieczności wprowadzenia zmian w programie kształcenia jest coroczne sprawozdanie z osiągnięcia efektów na danym kierunku studiów.

Analiza rozwiązań odnoszących się do tego obszaru przeprowadzona przez ZO wykazała ich niską efektywność, w rozumieniu relacji pomiędzy uzyskiwanymi efektami a ponoszonymi nakładami.

Szczególną uwagę zwraca fakt, że gromadzone informacje dotyczące stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia podczas realizacji poszczególnych modułów, od roku akademickiego 2013/2014, nie pozwoliły na zdiagnozowanie efektów kształcenia w odniesieniu, do których wystąpiły trudności z osiągnięciem, a zatem nie zostały również wykorzystane do projektowania i wdrażania działań mających na celu doskonalenie stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. Powyższy przykład ukazuje, że w ramach dalszego rozwijania i doskonalenia Systemu należy zwrócić szczególną uwagę na systematyczną, pogłębioną analizę i ocenę efektywności realizowanych działań w relacji do doskonalenia programu kształcenia wizytowanego kierunku studiów.

3. Uzasadnienie

Jednostka wdrożyła Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia, w ramach którego identyfikuje się działania zorientowane na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenie programu kształcenia wizytowanego kierunku studiów przy uwzględnieniu polityki jakości. W proces zapewniania jakości kształcenia włączono, zarówno interesariuszy wewnętrznych (nauczyciele akademicy, studenci, pracownicy administracyjny), jak i interesariuszy zewnętrznych (przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego, absolwenci).

Jednocześnie zdaniem ZO istnieje potencjał do rozwijania współpracy z absolwentami wizytowanego kierunku. W odniesieniu do udziału studentów za niepożądane uznaje się zmiany w strukturze wydziałowej Komisji ds. Dydaktyki i Jakości Kształcenia, które obowiązują od roku akademickiego 2016/2017. Zdaniem ZO zakres zmian należy uznać za istotnie ograniczający udział studentów w realizacji zadań Komisji, odnoszących się do kwestii programowych na poszczególnych kierunkach studiów.

Stosowane w ramach Systemu procedury oraz narzędzia, w ujęciu całościowym, stwarzają podstawy do doskonalenia jakości kształcenia i obejmują obszary istotne z punktu widzenia jakości kształcenia, w tym m.in. projektowanie efektów kształcenia i ich zmian, monitorowanie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, monitorowanie metod weryfikacji efektów kształcenia, ocenę kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia, czy też zasoby materialne i środki wsparcia dla studentów. Należy jednak podkreślić, że zaprojektowany i wdrożony System wymaga dalszej refleksji i doskonalenia, np. w odniesieniu do zasad monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, w tym ich praktycznej realizacji. W szczególności wydaje się, że nauczyciele akademicy oraz Władze Wydziału powinny silniej kojarzyć działalność sprawozdawczą z realizacją zajęć dydaktycznych/dyplomowania z realnie osiągniętymi celami kształcenia tj. uzyskanymi zróżnicowanymi ocenami i poziomem prac dyplomowych. Istotne jest również, aby w ramach oceny i doskonalenia skuteczności Systemu zwrócić szczególną uwagę na systematyczną, pogłębioną analizę efektywności realizowanych działań w relacji do doskonalenia programu kształcenia wizytowanego kierunku studiów.

Dokonana przez ZO analiza, pozwala stwierdzić, że wdrożony w Jednostce System, w odniesieniu do większości obszarów, które obejmuje, umożliwia skuteczną identyfikację słabszych strony procesu kształcenia oraz w sposób realny inicjuje podejmowanie działań naprawczych i doskonalących.

2. Zalecenia

- Włączenie w prace Komisji ds. Dydaktyki i Jakości Kształcenia przedstawicieli studentów reprezentujących kierunek studiów *logistyka*.
- Rozwijanie współpracy z absolwentami w celu stworzenia możliwości bardziej usystematyzowanego pozyskiwania pogłębionych informacji, mogących służyć określaniu i zmianom efektów kształcenia, z wykorzystaniem wiedzy i doświadczenia tej grupy interesariuszy.
- W zakresie monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia należy zmodyfikować stosowaną procedurę WSZJK, przy uwzględnieniu potrzeby pozyskiwania opinii koordynatorów modułów nt. zdiagnozowanych trudności w osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia, (jeżeli wystąpiły) i ich przyczyn. W przypadku, gdy struktura ocen lub/i

liczba osób, które nie uzyskały zaliczenia, wskazują problemy z osiągnięciem przez studentów zakładanych efektów kształcenia, wzór raportu wypełnianego koordynatora modułu powinien przewidywać: wskazanie efektów, które sprawiły trudności, prawdopodobne przyczyny takiego stanu rzeczy, a także proponowane zmiany, (jeśli przyczyny wskazane przez nauczyciela uzasadniają podjęcie jakichś działań).

- Opracowanie i wdrożenie rozwiązań związanych z monitorowaniem jakości procesu dyplomowania *ex post*, w tym np. w formie analizy adekwatności recenzji i oceny w odniesieniu do jakości pracy czy analizy jakości pracy dyplomowej w kontekście wymagań wynikających z dokumentów wewnętrznych Uczelni i Jednostki, w tym potwierdzenia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.
- Objęcie działaniem Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów.
- Podniesienie pułapu średniej oceny nauczyciela akademickiego dokonywanej przez studentów, będącej przesłanką do przeprowadzenia przez przełożonego rozmowy oceniającej. Ponadto zaleca się przyjęcie zasady, że bez względu na średnią ocenę przesłanką do podjęcia działań powinny być również: niepokojące opinie studentów zamieszczone w polu swobodnej wypowiedzi oraz, z uwagi na różne obszary podlegające ocenie, niskie oceny poszczególnych elementów składających się na średnią.
- W odniesieniu do oceny pracowników dziekanatu dokonywanej przez studentów zaleca się przyjęcie zasady, że bez względu na średnią ocenę przesłanką do rozmowy oceniającej z przełożonym powinny być również: niepokojące opinie studentów zamieszczone w polu swobodnej wypowiedzi oraz, z uwagi na różne obszary podlegające ocenie, niskie oceny poszczególnych elementów składających się na średnią.
- W ramach dalszego doskonalenia i rozwijania Systemu należy zwrócić szczególną uwagę na potrzebę zaprojektowania i wdrożenia rozwiązań, których celem będzie systematyczna, pogłębiona analiza i ocena efektywności realizowanych działań w relacji do doskonalenia programu kształcenia wizytowanego kierunku studiów.
- Warto rozważyć opracowanie i wprowadzenie na poziomie Jednostki dodatkowej formy wyróżniania nauczycieli za wysoką jakość realizacji powierzonych obowiązków dydaktycznych, np. w formie symbolicznych nagród/podziękowań przyznawanych przez Prodziekana ds. Studenckich we współpracy z Wydziałową Radą Samorządu Studentów.
- Warto, aby Jednostka rozważyła podjęcie działań, które umożliwią wzbogacenie informacji umieszczonych na stronie internetowej w interaktywnej zakładce „losy absolwentów”. W aktualnej formie zwraca uwagę brak szerszego komentarza odnoszącego się, do jakości procesu kształcenia, w tym powiązania ukończonego kierunku studiów z sukcesem zawodowym.